

308484

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2,
సంపుటము. ౨.

జెన్నవట్టణము 1915 సం॥ మే నెల 27 వ తేది గురువారము
రాక్షసనామ సంవత్సర విజయ శాఖ మాస శుద్ధ త్రయోదశి ౧౩.

No
సంచిక ౬

గమనింపుడు

నాణ్యమైన మద్రాస్ ట్రిల్లువర్లు 1-కి రు 1-0-0
చలువచేసిన దిట్టపైన వలబనియను 1-కి రు 0-3-0
మేజోర్లు జత 3 అణాలు మొదలు రు 1-4-0 వరకు
రకంవారి కలపు నాణ్యమైన, 4 స్టాపులు 3 అప్రెన్స్ లు శం
కరాధరణం మేళకర్తల హోస్పియం ఒక సంవత్సరం
గారంటీ రు 17-0-0, లైసికల్ ఏటైర్లు ట్యూబులు మావద్ద
అతి సరసము.

క్రాత్రినైకిల్ ఏటైర్లతోనా 1-కి క్రయం రు 66-0-0
,, ,, చౌకకండ్లతో 1-కి ,, రు 55-0-0
గురువులేకనే హోస్పియంవాయింబు శేష పుస్తకం 3-0-0

మద్రాస్ ట్రిల్లు సప్లయింగ్ ఏజెంట్.

15 బ్రాడ్వే మద్రాసు.

గృహనిర్మాణములో అనవసరమైన
వ్రయమును తగ్గింపుడు.
శేకుమానులు.

గృహము నిర్మించుటలో ముఖ్యమైన ఖర్చుకలవయే.
అట్టి కలవకొనుటయందు కొంచెము జాగ్రత్తగా నుండి
చాలలాభము కలదు. తేయేల, మావద్ద గృహమునకు కావల
సిన రంగూసు శేషకలవ చిన్న కిటికీలనుంచి మూలములు వరకు
పనికివచ్చు అన్నిరకములు; కమ్ములు, వాసములు, బల్బులు,
మూలములు, పెద్దమానులు, చతురగా దొరకును.

ఆర్. య్. ఆర్. బటన్సు.

స్టీలుమాస్కు పలకలు. రీఫరుబ్లము మొదలుగాగల
వన్ని మరియితర మార్కుల పయన్న మద్రాసు ధరలకంటె
తక్కువ. బెజవాడ, తెనాలి, బందరు గుంటూరు, బాపట్ల
తాలూకాలు నిజాము రాజ్యములో కొన్ని తాలూకానున్న
మద్రాసుకంటె కాకినాడ, సామీప్యము; రయిలుచాపట్ల
తక్కువ. కావలసినవారు యిట్లు వ్రాయుడు.

ఆచంట సుబ్బారాయుడుగారు.

కంట్రాక్టర్లు, కల్పవర్తకులు, కాకినాడ.

ప్రపంచచరిత్ర.

ఇదిగరకు చెండు సంచికలు జలువడినవి.

ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభముగ
భాషలో తెలివవలయులతో కథలవలె వ్రాసిన
గును. చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు రమారమి
600 పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0.
(ప్రోప్రెజియో సహ) ప్రనేశ రుసుము లేకు. సంవ
త్సరముచందా ముగియగ స్వీకరింపబడును.

కలమునారు:—గా. హాస్పర్వో శ్రీమదాపు, ఎం. ఓ.

చిన్నాడిపేట, మద్రాసు 101 గా రుకు.

అమృతాంజనం అన్ని నోవ్వులకు అమృతము
వంటిది. తలనోవ్వులు, వాయువుపోట్లు, వర్షపు
నోవ్వులు, కీళ్ల పోట్లు మొదలగు పరివిధ నోవ్వు
లకు వజ్రాయుధము వంటిది. మెల 0-8-0

జీర్ణరసాయనము:— ఈమాత్రలను సేవించుట
వలన ఆన్నము వచనమగును, జీర్ణరోశము జాగు
పడి సరస్రావము క్రమముగ గలుగును. ములబద్ధ
ము మానును. 25 మాత్రల శుద్ధి 1-కి మెల 1-4-0.

పచ్చకమ్మరము	తెల	రులం 1-కి	0-2-0
కుంకుమ పువ్వు	"	"	2-0-0
గోరోజము	"	"	5-8-0
కమ్మరి	"	"	80-0-0

కర్తవ్యాలహరి

మెల సీసా 1-కి అ 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0

ఈద్రానకము వలన చెవిపోటు, చెవిచుండి
వీయుకారుట, చెవిదిబ్బిన మొదలగుపరి మెటనే
నయమగును, 5, 6 పుట్లను చెవిలో పోసిన బాధ
మెటనే తగ్గును. ముటయుండదు.

అమృతాంజనం డిపో 6 తంబుస్సెట్టిపేటి, మద్రాసు.

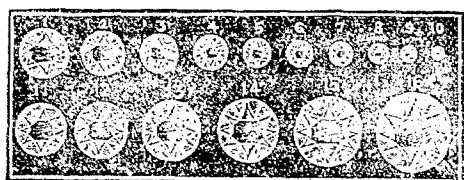
ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ

షరాపు వర్తకులు, మద్రాసు ఉమ్మ.

తెంతి విలాసము:— "ఉమ్మడియార్"

ఇందుక్రింద కనుపరిచివట్టి ఇతరమైనట్టి
బర్మానైజులకు తగుమొలలు ఇరుపేషా కౌపు
లున్ను వైక్రంతములు వగైరా కనుటములున్ను
బేడ కాసులు అణాకాసులున్ను బంగారపు నగలు
న్ను పైరాళ్ళుగల నగలున్ను కావలసినవారు మా
కాటలాగులను తప్పించుకొని ధులను తెలుసుకొని
మాకు అర్జును పంపుమనని ప్రార్థించు చున్నాము.

యుద్ధచరిత్రము.

సంవత్సరాది సంచిక!

సంవత్సరాది సంచిక!!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాది సంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆ సంచికయందు
విద్యానంతరైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్భాగ వైశ్యసేన, ప్రాచీనతీర్థి. కేశ
చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగసిద్ధి, ధీరాధాన,
మహావ్యూహము, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును,
ఆంధ్రమహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమునలే ప్రచురింపబడుచుండుటయే కాక నిపుడు
లోకమునంతయును కలవరపరచుచున్న మహాస్వామిచరిత్రము సముత మిక్రింది విషయము
లతో ముద్రింపబడుచున్నది:—

1. జగ్గొని, ప్రాన్ను, రుమ్మా, ఇంగ్లాండు, ఆఫ్రికా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల
చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యేక కారణములు పక్షకారణములు; 3 యుద్ధ
వ్యూహములు, వానిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, సాకాబలము, విమానబలము
వానిపటములు; 5 దుర్గగుల్ల నిర్మాణము వానిపటములు; 6 నానారాజ్యముల సైన్యముల
భిరంగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల సాకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధ
ప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములును
దెలుపు 40) పటములు దీనియందు ప్రచురింపబడి యాంధ్రప్రచురణములం దపూర్వముగ
నుండగలదు. వెర్షయాక్సితీయంగు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర
పంచాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగుల
పటమున్ను చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను,

ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	మెల	0	8	0
" అర్ధసంవత్సర "	"	0	12	0
ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర, దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలు చేయబడును.

యుద్ధచరిత్రసంచికకు బడయగోరునా రిప్పటియండియును (చందాదారులును కానివారును)
దరఖాస్తులను బాపుకొనుట యుద్ధము. ఆంధ్రమైన యా శాఖంగము కలుగవచ్చును.
దిన పాఠపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నవి.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబుస్సెట్టిపేటి, మద్రాసు.

బోధావళి

ఈ యూరప్ సాతకాలము మూడుగలవు. అదొకటి బాలి కాపాతకాలముగలదు. అదొకటి మూడుగలదు. అదొకటి బాలి కాపాతకాలముగలదు. అదొకటి మూడుగలదు. అదొకటి బాలి కాపాతకాలముగలదు.

వెంచుకో

ఈ ప్రదేశములందు శ్రీ వెంచుకో వరసింహస్వామి వారి మూర్తిని 21 తేది ప్రారంభము

కల్యాణ కీర్తి మరవన

కల్యాణము నిమిత్తము కావలయు త్రవ్వబడిన చిన్న వాల్చలలోని నీరు సరిపోక ప్రజలను బీదలుగా చేయుచున్నది. ఈ సమస్యను తీర్చుట కొరకు ప్రభుత్వము వారు చర్యలు తీసుకొనినది.

ఈ ప్రజలముల గొట్టలను ద్వారా నీటిని ప్రసరింప జేయుటకు పనులు సాగుచున్నవి. 5 లక్షల రూపాయలు ఈ పనుల నిమిత్తము కావలసియుండునని యుద్ధిమేటు కాబడినది. అందులో 1/3 వ వంతు సాము ఇంజనీర్ల వలయపర్చి బడినది. 1916 సంవత్సరం ఆఖరుకు ఈ పనులు పూర్తి కావచ్చును.

సమయములలో మంచి వేతనములు దొరకుటకల్గును ఇతర సమయములలో బిచ్చమునకు బయలుదేరి ఆర్జించుటకల్గును. అట్లుగ కష్టపడ నవసరములేక బ్రాహ్మణులు వారును సుఖముగా బ్రతుకుచున్నారు.

వీరభావన ప్రకటనము

కవిత్వము మనముగలదుగానినాడును మాత్రమే గాక దర్శితృడియును. ఈ గ్రంథకర్త స్వమాన్త లిఖిత మగు ప్రతి యీ వైకారములనల్ల నున్నాము. దీని కిందుకు దట్టించితిమి; ఇతరము నీ గ్రంథకర్తల వలె సరస్వతిలో సూచించుగా ప్రకటించితిమి.

శిల్పచార్యుల ప్రభావము వర్ణించుచు వ్రాసిన యీ క్రింది రెండుపద్యములను త్రిశివములు

నీ. భావనమును మున్ను కూలాయుడమొచ్చి మెప్పించె నని మిమెటిగాడె జలహంసం దొంగ్యునవరంబులను యజ్ఞ ప. కరంబొసగె మీగురుడుగాడె, పూసరాబోడి చక్రముగ బోసే వారికిచ్చి సవరించె మీకుల స్వామిగాడె,

మమమాన్యమున 20 వ పద్యము తరువాత నీదిగున మహాసాగర పద్యమును త్రిశివములు గాన్పించుచున్నది. క. ఆశ్రయ సృష్టినితలెత్తి కాద్యులు సర్వప్రయత్న కాద్యులు శిల్ప చాద్యులు తిద్వంశజుల చాద్యులుమీగుట విచిత్రత్వముతులె

ఈ గ్రంథరచయను ముద్రింపించిన శ్రీమంత్ బాసవరాజు పట్టాభిరాయ శాస్త్రి గారైయున్నారు. శ్రీ శాస్త్రి గారు ఆధునిక ప్రపంచములలో సుత్రమైన వ్యవస్థాపక యంత్రంబుగా యీ గ్రంథరచయన లే పద్యముల ప్రకటించుటకు సామర్థ్య లంకారంబులైన పద్యములను దీని వేయుటకు సహాసింప జేసినది.

గ్రంథకర్త చేరచింపబడిన పద్యములయందు దోషములుండినచో మహాసాగర పద్యములందు పద్యములు త్రిశివములుగాని లేనిపోని స్వాత్మశ్రయము శిరముపై వేసికొని కొత్తపద్యములు చేర్చుటగా, యిదివరకు నే నెన్నడును గడవెత్తి. — ముద్రింప రామలింగ శాస్త్రి.

నల్లులను దోమలను నశింపజేయునది

ఇది మనుష్యజాతికి నరప్రసాదము. ప్లేగ, టైఫాయిడ్ మలేరియా రోగముల రాకుండ రక్షించగలదు. జగమెరిగిన జవానువారివల్ల తయారు చేయబడినది.

కాటోల్ పాదరు

నల్లులను, చీలలను, ఈగలను, ఇతర యీతిబాధల గలిగించు పురుగులను నశింప జేయును.

1-కి ల. 0-5-0.

కాటోలు కట్టలు

ఈగలు, దోమలును దగ్గరకు చేరనీయకుండ పారదోలును. 240 కట్టలుగల పెట్టె 1-కి ల 12

నాలు వజ్రెట్టు :—

టి. హర అందుకో,

16 నై నాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

మత్స్యము

మందులచే పగులు

బంకము గానున్నది.

మిక్కిలి జనుప్రయుగా

య్యగారు చేసిన భోజనసదుపాయ

లుగానున్నది. నానా ప్రాంతములనుండి

ల కేసులుగూడ గలగలేదు. రాబోవు

సంవత్సరానికిమీదలినో లేక శ్రీకావళిముగ్గునో

మరిగి తలంపబడుచున్నది. ఇంకను శత్రుయులుకాలేదు.

గంజాము సేక సంఘము.

మొన్నటి మామండల సభాసభాధ్యక్షులు తమ యువస్వామ్యమున కొకవోట "గంజాము సేక సంఘము" అను పేరతోక సమాజము స్థాపించి జనసామాన్యమునకు, "ఆరోగ్యము" "శిశుసంరక్షణ" మున్నగు విషయములనుబట్టి వీధులలో నుపవాసములీపించుట కరపత్రముల ప్రచురించి ముఖ్యముగా పల్లెటూళ్లలో నుచితముగా బంచివెట్టించుట మున్నగు దేశసేవలైక కార్యములచేయుట తత్వంతాత్మకముని మూలించి యున్నారు. మేముకూడ వీరితోనేకేధపించుచున్నాము. తోడి మండలముల వారీరిషయముల గమనించెదరుగాక! మావారు త్వరలో స్థాపించెదరుగాక!

పాఠశాల ప్రదర్శనము.

మండలసభతోబాటు మాయూరిలో, పాఠశాల ప్రదర్శనముకూడ జరుపబడినది. జిల్లాలోని నానా ప్రాంతముల నుండి చేతిపనులు మున్నగువిచ్చినవి. ఈ ప్రదర్శనమువారే మియున బహుమానముల నిచ్చుటలు గాకపించుకొనె. రాబోవు సంవత్సరమునుండియైన బహుమానములనిచ్చి జనులను ప్రోత్సహించెదరుగాక! ఈయేటి ప్రదర్శనమునకు కారణభూతులైన డాక్టరు పీ. టి. వాయుడుగారితము ప్రశంసార్హులు.

ఆటలు, పందెములు.

యూనియను జాకుపందెములు ముగిసినవి. మాయూరి కాలేజి టీముపందెములలో జయమొందిన విద్యార్థులు వెండి గిన్నెలతోగూడ నూరేగిరి.

మాల సమ్మెకట్టు

ఇదివరలో మాయూరిలోని వైసమ్మెకట్టునుగూర్చి ప్రాసియంటిని. ఇప్పుడయితరించినది. మాయూరి చీఫ్ కాని టరీ యిన్స్పెక్టరుగారికి రెండురూపాయల జరిమానాయును అసిస్టంటుగారి కెంమినిరోజులు సన్నెన్నన, రెండరూపాయల జరిమానాయును విధింపబడినది. మాలలు తిరిగి తమతమ పనులను నెరవేర్చుచున్నారు.

డాక్టరు పోచిరాజు రాజేశ్వరరావుగారు.

మొన్న చెన్నై పట్టణములో జరిగిన ఎం. బి. సి. యమ్. వైసుపరీక్షలో మాయూరి శ్రీమంత్ పోచిరాజు రాజేశ్వరరావుగారు మూడవస్థానానికి ప్రథములుగా సత్కృతిరచి విజటు కెంతయు సంతసించుచు, వారి శిష్యునించుచున్నారు.

కుటుంబ వార్తలు.

నెలవదినములలోని బడి.

ఈ దినములలో లీక్స్ యొక్క సాత్మకమగునందు నీ నెల 16, 17, 18, 19 తేదీలందుగ్రమంబుగ నీలంజి నవ్ అసిష్టంటిన్ పెక్కుగానగు మ-రా-శ్రీ. యం. మందరచయ్యర్, బి. ఏ. యల్. టి. గారియాధిపత్యమునం దతిజయంబుగ జరగె ఈ యూరప్ నుండి యవగా గలూరునుండి యాత్మకూరు కేగిట్టి యుపాధ్యాయులెల్లగుట వారివారిస్థానంబులం జేరిరి.

పాత్ర

అనాటినుండివెలసిన సోమేశ్వర స్వామివారి ముత్య వానంతమున నీ గ్రామంబునుండి యచ్చటకేగియుండినభోయ దండము, నొక కంసాలి ము, మఱి ఇతరులును వారి గృహలంబగు నీ గ్రామంబునజేరిరి. మున్ను నడివిన సోమేశ్వరుని వోట నాదంపతులకు గంసాలికిని మఱియుక కాపునలమునాడగు వెంకటాద్రి యనువానికిగలహంబులగడంబియుండె. మొన్న రాత్రి మా కాపుయొక్కయు గంసాలి మొక్కయు ప్రోత్సహంబులన నొకమంజులివా డాబోయవాడు నిమగ్నబోవుచుండగా నొక గొప్పకకరాతితో నాతని శిరస్సున కొకఘాతము జేసెను. దెబ్బచెంద నాడింకను జీవముతోగలవాడయి వైద్యులలో నున్నవాడు.

కాలమానస్థితి:—నిన్న విశాఖలోని అధికారిగారి కార్యాలయము.

తెలిగ్రాఫ్ నోటీసు:—ఇటీవలి గాని యిటీవలి ద్వారాగాని దీపర్థ తెలిగ్రామ లంగిరంగులదేవు.

దీపముల వేళ:—నేడు సాయంకాలము ౬.౧౦ గంటలకు, రేపు ౬.౧౦ గంటలకు దీపములు వెలిగింపబడెను.

హైకోర్టు సెషన్లు:—వచ్చేది సెషన్లు యాగవు నెల 2-వ తేది సోమవారమునా ధారంభమగును.

బ్యాంకు వివరము:—నేడు సాయంకాలము 6 గంటలకు ఎమ్. పి. జి. బ్యాంకువారు తిరునల్లకేళి సముద్రతీరమున గానవివరము గావించెదరు.

వర్ష పాతము:—జనవరి ౧-వ తేది మొదలు ౧౧-౦౩ అంగుళముల వానపడినది. ఈ కాలములో సగటున 3.౯౭ అంగుళములు కురిసియుండవలెను.

నగరాధ్యక్షము:—ఈనెల ౨౨-వ తేది తోనంత మైన వారములో కట్టణమున ౬ రోజు మహావికము తగిలి అరు చనిపోయిరి; మొత్తమున ౨౬౧ మంది పుట్టిరి 3౪ మంది చనిపోయిరి.

చెన్నపురి బాధ్యసంఘము:—౨,౧౦౦-వ బాధ్య నిర్వాహకసంఘము రేపు సాయంకాలము ౧-౩౦ గంటలకు సుబ్రహ్మణ్యంపేట సింగన్న నెట్టిపిది యందలి నెకండర్ స్కూలులో జరపబడెను. ప్రొ. ఫెసరు పి. లక్ష్మీచరణు గారు ప్రసంగించెదరు.

జనరల సుపర్రెంటెండ్:—వైద్యము సర్వమునకు నెట్టి పోయిన సివిల్ & క్వెంటు స్కూలు మహమ్మదీ హుస్సేను, ఎమ్. పి. సి. ఎమ్. స్కూలు రాయపురము మెడికల్ స్కూలు నకు సంబంధించినది. ఆసిస్టెంటు స్కూలు ఎన్. సుబ్బయ్య, ఎమ్. పి. సి. ఎమ్. యు. నియోగింపబడినారు.

సెరింగు బిల్లులు:—చెడి జూనునెల 3-వ తేది గురువారము శ్రీ రాజగారి జ్యము కాబట్టి యానాడు రాజకీయకార్యస్థానములకు నెలవిడి కును. అందువలన నాడు జరిగిన అండ్లీపునామెలు. యానాడు దానికి క్రిందటి దినము ౨-వ తేది బుధవారమున జరుగును.

పాటిపోయిన సైనికులు:—నీరు యూరేషియన్ 1915 వ సంవత్సరము జూలై నెల 15 వ తేది నా సేనలు గల తనతర స్థలములందు ఆగస్టు నెల 15 వ తేది వలన లాబడి మరల సేనలో చేరు నెడల వారి సేనమును యిటు శ్రీ రాజవక్తర గారి రాజ్యాపించినారు.

ఇండియన్ మెడికల్ సర్వీసు:—మదరాసు క్లౌజువల్ వి. ఎన్. డి. పాల్మెంటు రిటైర్డ్ మువర్సిం టెండ్ల టు పాల్మెంటు వాయుదేవగారి కుమారుడు డాక్టరు వి. ఎన్. చలమ్. ఎల్. ఆర్. సి. పి. అండు ఎన్. గారు కొంత కాలము బరహంపురంలో వైద్యము చేయుచుండిరి; బరహంపురంలోకి వెళ్ళుటగా ముడ నుండిరి. ఇప్పుడా యిండి యక్ మెడికల్ సర్వీసులో చేర్చుకొనబడి డి. జూనునెల నియోగింపబడినట్లు తెలియుచున్నది. కడచిన ౧౯-వ తేదిని చార్జిలిసికొని యుండవలెను.

ఒక ప్రాత్ర యవరాధి:—గోవిందస్వామి యను నతడు రంగునాలోను ఇక్కడను నానుగుపర్యాయములు ఆప రాధిగా నిరూపించబడి కిక్కింపబడియున్నాడు. అతడు నివాసస్థలములేక విడిగడి తిరుగుచుండుట ప్రజలక్షేమము నకు భంగకరమని కడచిన 22 వ తేదిని పోలీసువారతనిని చార్జి చేసిరి. టవునులోని కోర్టు స్ట్రోయరు (నెసిడెన్సీ) కేజి ప్రేటు పి నారాయణమూసను గారతనిని ఒక సంవత్సరముకల కును. దేశశాంతికి భంగము కలిగించుచుండుటకై 100 రూపాయల జామీనిచ్చుటకును లేనియెడల 1 సంవత్సరము కల కిత్తుననుభవించుటకును విధించినారు. జామీను తేగలుగు నెడల 50 రూపాయల జామీనునను నొప్పుకొ నెదవలెనన్నారు.

లైసెన్సు:—మను కొంతమంది పేదలకు కటాచలమునెట్టిగారు సమాజముయొక్క కాల నొసంగి వారు కడచిన కత్తులకుండు పువ్వులద్రవ్యసహాయ ములముగా సమాజమువారు 29౦ మంది పేదలకు దానము గావించిరి.

యద్ధములో చనిపోయినవారు:—యద్ధములో చనిపోయిన వారిలో కి కంతు పెండియెనవారే యని తెలియుచున్నది.

యద్ధవ్యయము:—౨౧-౭-౧౯౧౧ సరికి యద్ధవ్యయము ౯౧౪౭౦ లక్షల పానులు అగునని యెద్దరు క్రామండుగారు నడిపిరి. అనగా ౧౩,౭౨౦ కోట్ల రూపాయలగును.

చెన్నపురిలోని శ్రీలక్ష్మీకళ్యాణం:—చెన్నపురిలోనిది వీర కేవలమునెట్టి శ్రీలక్ష్మీకళ్యాణం మొదలగునొక సంవత్సరము వరకే దొరతనమువారు సాగించుటకు గత సంవత్సరమున మే నెలలో నుత్తరు విచ్చిరి. కాన నీ సంవత్సరము జూలై నెల 1 తేది మొదలు మరల నొక సంవత్సరము వరకును సాగించుట కత్తరు వీరుబడినది.

సామ్రాజ్య యద్ధవ్యయము:—సామ్రాజ్యయద్ధవ్యయ కిక్కిరికి ౯౧ లక్షలు వసూలైనవి. వీనిలో సిద్ధా బాంకిలో ౪౦ లక్షలును బంగాళా బాంకిలో 3౬ లక్షలును బాంబాయి, బాంకిలో ౭ లక్షలును, చెన్నపురి బాంకిలో ౬ లక్షలు నున్నవి చిల్లరలు గలనీన తక్కిన ౨ లక్షలు నడరు.

బంకిపోటువారును ఆరుదానికల వచ్చుట:—కాకిలో నొకనాడు సాయంకాల మొక శ్రీ యొకయింటికివచ్చి ఇంటి యజమానురాలిని చూడగోరును. ఆమె లోపలికిపోయి యజ మానురాలితో మాటలాడుచు తన మామకేవలము తొలగిం చెను. ఆయననాటి యగు బంకిపోటుదొంగ ఆడుకేవలము వేసికొని వచ్చెను. ఆ యజమానురాలి యెద్దరును విలువగల నగలను బలిమిని గొని వాడుకొనెను.

ఆది శంకరాచార్య జయంత్యుత్సవము:—బ్రహ్మశ్రీ బెల్లంకొండ రామారావుకవీంద్రశిష్యులగు బ్రహ్మ శ్రీ ముఖకుండ్లశ్రీనివాసరావు శాస్త్రిగారు మాగ్రామమందు సంస్కృత పాఠశాలపాఠ్యములుగా నివసించియున్నారు. వారికి వైశాఖశుద్ధపంచమి దినమున ప్రతిసంవత్సరము శ్రీ ఆది శంకరాచార్య జయంత్యుత్సవముచేయుట ఆచారమైయు న్నదట. ఈసంవత్సరము పంచమి బుధవారమునకు సరియైన ౧౯-వ తేది యథావిధిగజయంతి నడపిరి. —అని తేది రాజమునవారిరావుగారు చేబ్రోలునండి వ్రాయుచున్నారు.

ఒక సవరణ:—౨౪ వ తేది పత్రికయందు వాళం కృష్ణారావుగారి కొక మనవి యిది ప్రచురింపబడిన దానిలో వారు “పంతులుగారు సంఘసంస్కృత్యలనియు, బ్రహ్మచర్యము వారనియు అందువలన వెళ్ళుచుండి ఈభాండాగార సభికు గుటకును ధనసహాయముచేయుటకును జంతువునా” అనియు

నలులు వ్రాయుట తప్పనియు వారు చెప్పినది “ఈభాం ధము సాపించిన ప్రప్రథమములో సంఘసంస్కృత్యలను మత్తులును ఆచారములం దప్పటి జనసామ్యము గుగా నుండువారును సంపంతులుగా నాను భిరులుగా చేరవచ్చుటలేదు. ధనసహాయము చే రు. దానుగారు అద్భుతకళాత్మక అతికష్టమునైన ౪ సంవత్సరాలవరకును నెక్కన పరిచ ట్టివల ఆట్టివారు సభికులుగా చేరిరి.

” అనిచెప్పుచు వేర కారణముల విన ప్టి లక్ష్యనిష్ఠామిగాను వ్రాయు

వీరింగొ స్ట్రీవికేటు:—పంబడిన బోర్డు మొదలు గుగారును. రికరెండ్ గారు లిచ్చింపున క్కురు ఆఫ్ ఫలిక్ కుగారును. మదరాసు గొ మెన్టు

ను బహి. సంస్కారలగు యాన గలవారు, వై. టి. యస్. రా. ప్టిడరు. బరంపురం అని వ్రాసికొనవచ్చును.

ఇదివిచిత్రముగదా:—మన రాజధాని టులకు వేదాధికారముగలదని కొందరు లేదని కొందరు. దపకుమండ ౧-బెంగళూరు, హిందూపురములందుగల ఆర్య సామాజికులు కాపులు మొదలగువారికి వైదిక సంస్కారము లాచరించుచున్నారు. ఈ నెల ౧౬ వ తేది వాయిల్ పాడు రఘురాధ రెడ్డిగారి గృహమందు ౧౦-౧౨ మందిజూలర కుపన యన సంస్కారము వేదోక్తరీతిగా జరిపి యడ్డో పీఠధాని ఇచ్చేసి గాయత్రిని ఉపదేశించిరి. శ్రీ శేషగిరిశర్మగారును, శ్రీ నారాయణమూర్తిగారును, శ్రీ నంజుండప్పగారును ఈ కార్యమును నిర్వహించిరి. గ్రామమందలి నైపులు వ్రాస్తా టులను ఉద్యోగులను వచ్చియాద్యక్ష్యమును ఆశ్చర్యకరముగ వీక్షించి తాంబూలములను స్వీకరించిరి. అని యొకసత్యాశ్చర్య వకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

వ్యాఘ్ర బాధా నివారణ:—మాగ్రామ ప్రాంతా రణ్యములో నొక చిలుకపులి మామమునండి నివాసమేర్పఱచు కొని దినమున కై దాటుచువులను దు:ఖాల్ని నిడుకొనుచు మా చుట్టుప్రక్కలనున్న గ్రామనివాసులకును, మామకు సత్యంతల్లీతి నాపాదించుచుండెను. మాతృకర్మాత్మ పులిపాదయెట్లు తప్పు నాయని యనికేటు నీ శ్వరు నిగురించి స్మరించు చుంటిమి. 19-5-15 తేదిమామ నుడిచుచుటకు కుభశకనములు గానవచ్చెను. అభయప్రదాత మామ దన్యమిచ్చుచు నితలంచు చుంటిమి. ప్రాతఃకాలకృత్యములు నిర్వహించబడి మాగ్రామ వాసులు భోజనప్రయత్నములను జేసికొనుచుండిరి. 8½ గంటల సుమారున నొకధ్వని మామ వివచ్చినది. అది అంతకంతకు గొప్పదియై కొంత సేపటికి శక్త్యందనమునలె మోటారుగానె బడెను. మే మావింతబండిని చూచుటకు ఆచాలగోపాలము మూగితిమి? అందులోనుండి యిదివరలో ననేకమిచ్చు మరణజన్మముల గావించిన మహానీయుడు క్రిందికి దిగెను. వారికి మాపాదలను మంచి చేసికొంటిమి. అభయప్రదానమును మాకొసంగి నుమారు 12½ గంటలకు యగ్రగరును నుష్కరతా పమునగుడ లక్ష్యము నేయక, అప్రజనానముపొందె నా దుష్టసత్యమును సంహరించెను. మా ఆనందమునకు మేరలేదు. ఆయనానీయునకుఁజేయెత్తి దండమధునాల వీయునారే? నిరుపమానతేజోధనులు పరోపకారపాఠీయులు నగు శ్రీవాజా బొమ్మదేవగ వేంకట్రాయలు నాయుడు బహద్దరు జమిందారు గారికి శ్రీసత్యేశ్వరు డనంతకల్యాణము లొసంగుగా తమని ప్రార్థించుచున్నట్టి యాదారకులులగు శ్రీవారిని ఆనందినము మావ్రాణప్రదాతయని దేవునితలెనె స్మరించుచును” అనియొక గ్రామవాసి తిడికెలపూడి గ్రామమునుండి వ్రాయుచున్నాడు

కావలెను

సమృద్ధిమైకట్టియు శ్రాత్రుమార్పులలో కూడినట్టియు వ్యాపారమును కొనసాగించుటకు ప్రధాన ఏజెంటులు, జిల్లా ఏజెంటులు, డివిజను ఏజెంటులు కావలెను. వారికి నెలద రూ. 20 లు మొదలు రూ. 50 లు వరకును జీతములు ఇయ్యబడును. వైగా అలవెన్నలుకూడ ఇయ్యబడును. పనిచేయు సమర్థతసత్వీరత్వము కలిగినట్లు సర్టిఫికేటు బంధి వలెను. కొద్దిమందిమాత్రమే కావలెను. ఇప్పుడున్నవారు పెంటనే ఈవిధున చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

వి. యస్ రంగను,

ఇండియా ప్రాచిణింట్లు కంపెనీ, 81-వ తేరుపేడి, తిరునల్లకేళి, చెన్నపురు.

మొదట మార్గములేర్పడును. వ్యవ
సాయమునకును యుద్ధమునకును
సంబంధము లేదనియు చెప్పవచ్చును. చిన్నవానికి దేశములను ని
యోగించి యుద్ధమునకును సామ్యముగలిగి యుండును.
పోతేను కాళిచాల సామ్యము తిరుగు విద్యావ్యాపనమున
కాటంక మునుండి. ఈ విచారణసంఘములను మేలు గలు
గును గాని కీడులేదు.

గౌ. బి. ఎల్. శర్మగారు

చెన్నై ప్రభుత్వమువారు వ్యయమును పెరగనియ్యక
తక్కువగా ఖర్చు పెట్టుట చేతనే ఇండియా గవర్నమెంటు
వారు వీరికి హక్కుగల సామ్యము సయితము వ్యయమున కొ
సంగక మార్పుచేస్తారు. చేతిలోన్న సామ్య ఫలాత్పాదక
ముయిన పనులకు (విద్య, ఆరోగ్యము క్రొత్తసామ్యము నీటి
పారుదల) వినియోగింపబడుటకు బదులుగా ఫలాత్పాదకము
గాని పనులకు విశేషము వ్యయమును చేస్తారు. ఇతరవాస్తవి
ములకంటె జనమునుబట్టి చూచినను వైశాల్యమునుబట్టి చూచి
నను చెన్నైరాజధాని జనోపయోగ కార్యములను తక్కువగా
వ్యయము చేయుచున్నది.

లాజప్టిసు (స్వామ్యపరిపాలనము) కిచ్చట వ్యయమునుసామ్య
స్వల్పము. విద్యకైంద నీరుభ్యుత్పత్తియైనను తక్కువప్రజలు
గల రాజధానులలో బోల్సివస్తును మనము వెనుకబడియు
న్నాము. వైద్యసహాయముకయ గవర్నమెంటు పెట్టుచున్న
ఖర్చు అణుమాత్రము ఇండియాగవర్నమెంటువారు రాజధాని
ఆదాయములో స్వల్పమొత్తము మాత్రమే వ్యయముచేసి
మిగిలిన దంతయు తమఖర్చు కెత్తగొనిపోవుచున్నారు. వారికి
నీయనవ్యధు మనరాజధానిలో ఎచ్చట తగ్గించవలయునో,
ఎచ్చట పెంచవలయునో, ఏయెక్కడను ఎందుకింత
తమచేతికింద ఖర్చుపెట్టుచున్నారో వారి వ్యయములు ఎం
దుకు తగ్గింపనూడదో ప్రశ్నలువేసి విచారించినగాని తేలదు.
అందుచే బహిరంగవిచారణ జరిగి తీరవలయును.

నరసింహఅయ్యగారు, తిరిగి కృష్ణారావుగారు
ప్రతి అర్జునుడు మాటలాడిన తరువాత తీర్మాన మొడి
జిల్లాపట్టణములలోని ఆసుపత్రులు, చు?

గౌ. కృష్ణారావుగారు యానుభవము కనుగొన్నవ్యయ
ములన్నింటిని గవర్నమెంటువారే భరించి, చివరకు
చేర్చుచు, ఎక్కువవైద్యాలయములనువెట్టి, ప్రజలందరు
నుపయోగపడుచున్నవట్లు చేయవలసినదని యితీర్మానము
నుపహించిరి.

ఈ రాజధానిలో జిల్లాపట్టణములు, నున్న ముఖ్యము
పత్రిక డిస్పెన్సరీలకు ఆసుపత్రు 8 లా, యాపాలము. అందు
గవర్నమెంటువారు 35వేల రూపాయలు, మిగిలినది మునిసి
పాలిటీయి భరించుచున్నారు. ఈ మిసిపాలిటీలకు 18వేలవరకు
సామ్య లేనందున ఈవైద్యశాల వృద్ధిచేయుటకు వీలులేక
శోచనీయును. సీటియందు ఈయనాపత్రము గవర్న
మెంటువారియొద్దముండు కాగా నుపయోగ పడుచున్న
సంగతిగూడ గవర్నమెంటువారు గమనింపవలయును. ఈ
తీర్మానము గౌ. రా. శర్మగారుగారిచే బలపఱచబడినది.
నర్ హోల్స్టల్స్. ఈ గవర్నమెంటువారియొద్దముండు మునిసి
పాలు పక్కలనుజేసి పాఠశాలనుచే వారిఅనుపత్రుల సహ
యమును బొంద గవర్నమెంటువారు భరించవలసిన భార
మేదియులేదని మునిసిపాలిటీ అధికారులు తొలగించి
గవర్నమెంటు తీసికొనవలయునని వ్యవహారము హెచ్చు
గా గాక నువారనుట ఆశ్చర్యకరముగా మున్నదనియు,
పట్టణ కౌన్సిలులేని ఇతర గవర్నమెంటువారియొద్దముండు
మునిసిపాలిటీలకు 100-కి 100 వంతులు లేక 75 వంతులు
సా గవర్నమెంటువారు ఖర్చులేనిది నిచ్చుచున్నారని
మునిసిపాలిటీలు, తాలూకాజిల్లాబోర్డులు ఈ ఆసు
పత్రులకు వ్యయములనుభరించి చివరకింతిచ్చుట న్యాయ
ము, ఇకముం దిట్టి వైద్యశాలలకు వ్యయముగో సగము
గవర్నమెంటువారియొద్దముండు గవర్నమెంటువారియొద్దముండు, ఇంత
కంటె హెచ్చుగా నీయలేదనియు చెప్పిరి.

గౌ. శర్మగారు: — మునిసిపాలిటీలు, బోర్డుల సా
మ్యలేదు. అందులనునే ఆసుపత్రులు ముంచినవిలాలేవు. విశా
ఖపట్టణములో నున్న ఆసుపత్రులలోగా ఆసుపత్రులు అన్న
కొంత ప్రజలనుకు వచ్చి వైద్యసహాయము నొందుదురు.
గవర్నమెంటువారికముం దిచ్చే వైద్యశాలములకు వ్యయములో
కమిచ్చెదమి' అని తీర్మానమును వాసవరించవలసినదని కోరిరి.
ఈ సవరించిన తీర్మానముప్రకారము గవర్నమెంటువారిచ్చి
రవలయును అను నియమమునుబట్టి బిల్లుకొనవలసినదని
రాజ్యగారి గౌ. రా. శర్మగారుగారు జిల్లాబోర్డులు,
తాలూకాబోర్డులు మునిసిపాలిటీల తరుఫుననుబడి యధి
కరులుగలిగి మున్ను పుడు, వారిఖర్చులనుగూడ భరించవలసి
కేగాని, వారికి సామ్యలేనందుని నిన్నయరఫలది గవర్న
మెంటువారిచ్చుచున్నదంతయు మేడలు ఆఫీసుల తీర్మానము
కి 5 రూపాయలు మాత్రమే యని.

నదగను పట్టణములో 50 లేక 60 లక్షల రూపా
లు జనము ఆసుపత్రు. కేటాకవోట క్రొత్తగా కట్టు
కొనివేయించిన ప్రభుత్వమువారు ఈస్వల్ప మొత్తమునద్ద
భించుట ఆశ్చర్యమున నరసింహ అయ్యగారు నడిచిరి.
ని తీర్మాన మొడింపబడినది.

య్యవారియు, సెట

సెట తెలిసికొనవలయునని

వ్యవసాయపడి యున్నారా? యని విచారించుచు

ఎనయు, సభ్యులయభిప్రాయ మే గవర్నమెంటువారిదనియు
"బహిరంగవిచారణ" అనగా సెటల్మెంటుకుముందు ఆప్రదేశము
లోనిజనులసమక్షమునగాని లేక అట్టిలక్షణముగాగాని ఆఫీ
సులోవచ్చి వారియభిప్రాయములను జెప్పకొనవలసినదనియు,
చెప్పకొనవలసినదని ముందుగా ప్రకటించవలయును అని తీర్మా
నముయొక్క యుద్దేశమేయనియు, గవర్నమెంటువారి గంగిక
రించెదగని కారణముగారెరి. ఉపపాదకుడు కారణము
గారితో నేటిభవించినందున తీర్మాన మొసరింపబడినది.

గౌ. నరసింహులగు ఎ. ఎస్. కృష్ణారావుగారు ఈ రాజ
ధానిలో గవర్నమెంటువారి వ్యయముల యధికరయినదో;
ఎచ్చట వ్యయమును తగ్గించి భవమును మిగల్చునట్లునో విచా
రించుటకు ఒక సభను విచారించుటకుయ నియోగింపుదని
కోరిరి. "1905-1906 వసం. లో వచ్చిన ఆదాయమును
పోల్చి చూచినప్పుడు, ఆదాయముందు 102% లక్షలు, వ్యయ
ముందు 102% లక్షలు సామ్య తిరిగినది. అధికముగా వ్యయ
ముయినసామ్య ఇండియా గవర్నమెంటువారి గాంగికరి.
1905-1906 లో వచ్చిన ప్రభుత్వమువారు 180 లక్షల
30 వేలు. 1906-1907 ఆదాయము 102% లక్షల 70
వేలు. 1907-1908 పోలీసు కాళులయ వ్యయము 102
లక్షల 102 వేలు. 1908-1909 102 లక్షల 102 వేలు. ప్రభుత్వ
ము నియమకట్టకైంద వ్యయము 102% లక్షల 102 వేలు, ఇప్పు
డు 102% లక్షలు, పోలీసువారికింద 100% 100 వంతులు
ఖర్చు పెరిగినది. ఈ వ్యయము పోలీసు కమిషన్ వారు చేసిన
నిశ్చారములను బట్టి యయి యుండును. ఈ విధముగా
ఖర్చు పెరిగిన కాళులలో ఎంత వరకు తగ్గించుటకు వీలుకలదో
విచారించుటకు ఆధికారులు, ఆనధికారులు
గల యొక చిన్నసభను నియమించినయెడల చాలయని
సభవారిదవ్యవచ్చి, బహిరంగముగా దాని చెప్పవలసిన సం
గతులనుచెప్పుటకు వీలుండును. భవము చాలక విద్య, ఆరోగ్య
రక్షణము వెనుకబడియున్నది. రాజధానిలోని గవర్నమెంటు
కాళులలో వ్యయముతగ్గించుటకు వీలుపడదని యొకచేత తేలివ
యెడల ఆప్పుడు మాకీ యాయనవర వ్యయములున్నది అధిక
భవము నొసంగవలసినదని మన మనుకుటకును వీలుకలుగును.
అని కృష్ణారావుగారినిరి.

నర్ హోల్స్టల్స్ స్థూలముగారు.

భవమును సంచితముచేయుటకున్న వీళ్లు ఇట్టిసభలకు
నచ్చేషింపవలసిన నాకు నమ్మకములేదు ఎచ్చట, ఎక్కని
విచారించినను వారివారికాళుకు సామ్య ఎక్కువగా కావలయు
నవెదగని తగ్గించుటకు ముందున్నదని చెప్పురు. ఈయద
రాను గవర్నమెంటువారు సామ్యము ఖర్చు పెట్టుటలో బహు
జాగ్రత్తతో నుండునని అనధికారులప్పుడు లాస్యకొని ప్రశంసిం
చియేయున్నారు. ఖర్చుకు దరఖాస్తు చేయవలసినప్పుడు ఇం
డియా, సీ మ ప్రభుత్వముల వారు ఎంతో పటిష్ఠ
జేసిగాని మంజూరు చేయు. మదరాసు గవర్నమెంటువారికి
జిల్లానుండిగాని, యితర కాళులనుండిగాని విన్నపములవచ్చిన
ప్పుడును ఇట్టిచేయవలయున్నది. గతించిన 10 సం. లలో 404
లక్షల రూపాయలవచ్చు ఆదాయముయొక మనము వ్యయ
ముచేసితిమి. అందు 44 లక్షలధికముగా విధ్యాభివృద్ధికి విని
యోగింపబడినది. పదేళ్లలో 44 లక్షలు పోలీసు కాళులలోతీసిక
మాన్యులకు, క్రొత్తమువ్యయములను నియమించుటకు
అధికముగా వెలయించి. ఎచ్చట వ్యయముధిక మునన
దేకాభివృద్ధియయియున్నది. ఇప్పుడు సభను నియమించి
గ్రామోద్యోగియుల తీర్మానము వృద్ధిచేయువని కేళక
హుమందురు. పోలీసు కాళులలోతీసిక తీర్మానము
యొకొకను పట్టుపట్టెదను. అన్నికాళులు ఇట్లు
యమను గోరును గవర్నమెంటువారు, ఆ
తగ్గించుట కెల్లప్పుడు ఆయాకాళులలోగో
యచే యుండురు. నియమగట్టుగా
సామ్యముతగ్గించుటకు డి. పి. డబు రు
యన్నది. బిల్లింగ్ లుకట్టుటకునున్న
గలదు సర్వేమెట్టెంలు, లాడు
తగ్గించి ఏయే హక్కులచేయవల
కాళులలోజరిగినయట్టివిచారణ
యమను వృద్ధిచేయునట్లు
పెట్టెప్పుడు గవర్నమెం
కృష్ణారావుగారు తీర్మా
యభిప్రాయము.

గౌ. రా

ఈతిరా

నను కొన్ని

ము మొదల

సెం

అట్లుగారావారు

ధవమ చేయుటకున నుగాటి

ప్రజలు యిప్పుడ పడుచున్న

ను తీర్మానము నుపహించుచు బలవంత

ము అయ్యగారు. కేళకవీళ్ల గారు డి. పి. బలవ

అనుచును రయ్యకులకొని యనవరమో చూపిరి.

ప్రభుగారి తీర్మానమువాడేమిందు రయ్యకులకు కావలసిన
ఆకలిగూ ఆదవులనుండి కొరకుటన్న భవము, రయ్యకులే
వారి పాలములలో త్వరగానుబయోగించు ఆకును పెంచుకొనవల
యుననియు, ఈఆకును ప్రజములనువ్యవసాయకాళులనుగొంగిరి -
1907 వ సం. లో 19, 10, 000 రకులను రయ్యకులకమ్మి
రనియు, చెప్పిరి. 1908 మొదలు ఆకులను వైరు జేయు
భూములను కొరతనువారు పన్నులను పూర్తిగా తొల
గించిరనిరి. అనుచు ప్రజములచాలని యెడల విశేషముగావ్యవ
సాయకాళులను రయ్యకులరనిరి.

బొడ్డపూమునూరు జమీందారుగారు విశేషమునీటి
వసతిగల భూములలో ఆకు పెంచుటకు వీలుకలదు గాని
పెట్టణములలో వీలుపడదనిరి. ఆసుల పంటలకే నీరుచాల
నప్పుడు ఆ ఆకు పెట్టువైరుగునని యడిగిరి.

ఈతీర్మానమున రిజర్వుఫార్ రెస్టులనుండి అనునటులలేదు
రిజర్వుగాని ఫార్ రెస్టులనుండియే ఆకుకావలయునని నుపహించిం
పడినది. రిజర్వుగానిఫార్ రెస్టుల ప్రజలసామ్య. అందుచే ఆకు
ఉచితముగా యొక నొసంగవలయును, లేదా మిక్కిలికొద్దిగా
యనునయిన తీసికొనవలయునని గౌ. రా. శర్మగారుగారు
పంతులు గారు నడిచిరి.

కాన్స్టాబులు లేచి రిజర్వుగాని భూములయినను ఫార్
రెస్టువారి అధికారము క్రిందనున్నది. కొన్ని సేలము జిల్లాలో
నుండి గానూ రిజర్వుగావలసినదనిరి. అంతట గానుచంద్ర
రావుగా డి. పి. ఇరయ్యక క్రొత్తనింకగానున్నది. ఫార్ రెస్టు
అయ్యకులను సులభమునకు ధర్మకాన్స్టాబులకు వివిధము. అది
తప్ప. ఈ ఆదవులను ప్రజలకయి విడిచివేయవలయును"
కాన్స్టాబులు, వీలయినన్ని సులభములు రయ్యకులకు చేయ
బడుచున్నదియు, ఎకరము 10-కి 30 రూపాయలు ఆకుకగు
నప్పుడెచ్చెరు. పెట్టుకొనుట లాభకరమనియు, సేలం జిల్లా
అట్లుగా నానూకా యెత్తు ఆకులను తమ భూములలో
వైరుచేసికొనుటకు వీలులేదని భజువుచే నడిచి యీ తీర్మాన
మంగీకరింపవలసినది చెప్పించున తీర్మానము రద్దయినది.

నూరూడవతీర్మానము

జిల్లా బోర్డుల చిన్నరయ్యలేలకును, అవికలియు పెద్ద
రయ్యలేలకులకు ప్రభుత్వసంబంధ వ్యవహారములను పరి
మల్లించింపవచ్చు జిల్లాబోర్డు రైల్వేలయిన వెళ్లగలసిన
సంకు పెద్దరయ్యలేలయిన దీనివారికి తీసికొనిపోవుటకున
గలుగు చు. ఈ జిల్లాబోర్డువారికి మజరాయియ్యుట్లాలోచించ
వలయును అను నరసింహ కృష్ణగారి తీర్మానముంగీకరింపబడినది

నాలుగవతీర్మానము

కాలిక్యెంటుకు ముందు విచారణ

గౌ. నరసింహులగు ఎ. ఎస్. కృష్ణారావుగారు, ఏ ప్రదేశ
ముయినను సెటల్మెంటుచేయుటకు ప్రభుత్వము బహిరంగముగా
విచారణలను చేసి సెటల్మెంటు కనకమున్నదని యజనము
నప్పుడే చెబువలసినదని యొక తీర్మాన మును జెచ్చిరి
చిట్టా, ఉత్తరాప్రదేశ్ జిల్లాల సెటల్మెంటు చేసినప్పుడు
అది ఆర్డర్ కింద గురచిగాని, గాన బుధములలో సెట
దుప్రభుత్వముగా ముగియున్నారో ఆవిషయముగాని, సెటల్మెం
టు చేయుట కాజ్ఞానం లేకపోయిన ప్రభుత్వప్రభుత్వము
ము తీసికొనుటగాని, జరిగియుండలేదని కృష్ణారావుగారు.
తాలూకా ఆఫీసులనుండి వచ్చిన ఆంకలములచి రయ్యకు
వైద్యకర్తలకుయును మున్నురస సెటల్మెంటు ప్రారంభించుట
సరియైనది అనికాదు. మిక్కిలికొద్దిపాటి ప్రభుత్వ ఎంతమంది
చున్నారో ఆంకలములను ముగిగా తెలిసికొనుట ఆంకల
ము. ప్రభుత్వమునుభిప్రాయము తీసికొనుటలేదు. అట్లు తీసి
కొనుట ప్రభుత్వము అనియు నుపహించవలసిరి. గౌ. రా. శర్మగారు
గారుగారు సెటల్మెంటు ఆఫీసులయొక్క యభిప్రాయము
వేదకాన్స్టాబులనుగూడగూడయు, ఆభూముల సెటల్మెంటుకు
ప్రగిచ్చియున్నట్లు. ఈయన యంకలమువిచారణ యోగ్యమున
దనియు చెప్పిరి. సెటల్మెంటుమాన్యులలో సభ్యులగో

ఆర్య వైశ్య మహాసభ.

1914-15 వ సంవత్సరపు నివేదిక.

మన ఆర్యవైశ్యులు కృషిహారములు జరుపుటలోను ధనధాన్యమును సేకరించుటలోను తదితర వాతులకంటె మిగుల చమత్కారము గలవారయ్యును కాలానుసారముగ ఆంగ్లేయ విద్య సభ్యునియందుల విశేషముగ వెనుక చిక్కియున్నారు. ధనికులకు విద్యవైద మనస్సు అంతగా తిరుగలేదు. ఇక వీర లనేకులు చదువుటకు కోరుచునేయున్నారు. వీరికి బడి తీరములు భాజనాదుల వనతిగృహములు యేర్పరచవలసియున్నది. ఈ విషయమును మ-రా-రా-శ్రీ నాథం - పద్మనాభం, బి. ఏ గారు మద్రాసు, కుంభకోణం, యెలూరు కాక ఫరెస్టు లలో జరిపిన పరిశీలనల విశేషముగనుపన్పించిరి. ఆ యుపన్యాసములను వినినవారు మద్రాసులో రూ. 42870 న్ను, కుంభ కోణంలో రూ. 20,000 న్ను యెలూరులో రూ. 22,525 న్ను, చందాలు యిచ్చుటలు వాగ్దానము చేసిరేకాని యాపద్దులలో అతి స్వల్పమైనను జను నిచ్చుటల విశేషపడలేదు. ఇవి యెవరికిబహు. యీ సభవారు నిర్ధారపడవలసియున్నది.

ఉత్తరభండము:— అన్ని భండములకన్న నీ భండపు వారు వైశ్య విద్యార్థినికై మిక్కిలి శ్రమచేసి విరాళములు సేకరించి వారిభండములకేమి యితర భండముల విద్యార్థుల కై విద్యదానము చేయుచున్నారని మీకు తెలియజేయుటకు మీమెంతయు సంతోషించుచున్నాను మీ వర్తకములనుండి రుసుమును చందాలును విరాళములును బహు వివిధ సేకరించుచున్నార. ఇతర భండములవారును మిక్కిలి పరిశ్రమ చేసి విద్యార్థిని జేయుదురని మా కోరిక.

శ్రీమతి దేవు:— ఈ భండమువారు మిక్కిలి ఉత్సాహ పరులు. ఈ ఆంధ్రమునకలిగిన స్త్రీలజాడ్యమువలన స్వగ్రామముల నుండి నిలువగా నుండవలసిన వస్తువుల పనిజేయుటకు ఈ భండమువారికి కాకయున్నది అయినను స్వగ్రామము లోని వివిధదానముండి యుముల వైశ్య విద్యార్థులవసతి గృహమునకయి మ-రా-రా శ్రీ గోవింద-కృష్ణప్ప శ్రేష్ఠి గారి భార్యచే 22,000 రూ. యిటు విరాళము వసంగిరి. మ-రా-రా-శ్రీ సుబ్బాబాబు ఇతరుల వైశ్యవిద్యార్థులకు భాజనములు జరుపుచున్నా.

దక్షిణభండము:— ఏకాగణ. ఇతర యీ భండపు వారు వైశ్యవిద్యార్థినికై విషయమై స్థూలగా నున్నారు. ఈ భండపువారి తరపున నామకల్లోన వైశ్యసభకపు నింకెమియు జరుగలేదు.

రాజధాని భండము:— ఈ భండపు వైశ్యులభివృద్ధికై కొన్ని ప్రయత్నములు చేయుచుండిరి. ఇతర భండపువారికన్న మిక్కిలి తక్కువయే ఆంధ్రమున నున్నది. ఒకవర్షపు వర్షముల తప్ప మిగత వర్షములు రుసుములు లేదు. మదరాస్ కాక ఫరెస్టులో వాగ్దానముచేసిన నులు ఈ సంవత్సరము విరాళము సంగ్రామము కాక చేత వసూలుచేయుటకు వీలులేకయున్నది. దెలిపియున్న రుసుములకన్న యితర భండములవారును సుతర భండమువారు అధ్యునియుగాను వైశ్యవిద్య శ్రేయోభిలాషులై పాటుపడుచు రని మా కోరిక. ఇతరకు ఆర్యవైశ్యవిద్యార్థులకు వైశారముల మూర్తి రాజమండ్రి, యెడింబలో చదివి, M.B.C.M. డాక్టరు పదియై యిచ్చిరి. కె. వీరకృష్ణస్వామి, (రాజమండ్రి) యెడింబలో చదివి L.R.C.P., L.F.P.S. & D.P.T. ఇత్యాది పరీక్షలు ఇచ్చిరి మరియు అసంతృప్తారు విద్యార్థియును బి. సూర్యనారాయణశ్రేష్ఠి ఇంజనీరింగు శాస్త్రములోకి సంవత్సరములుచేసి గొప్పగా పరీక్షయిచ్చిరి. M. A. పరీక్షలోను తీర్చులై. రాజధాని భండము ద్వారా నీరికి నెలకు 100 రూ. విద్యార్థి శీతము నుట్టుచున్నది. ఇతడు మరియు సంవత్సరము ఇంగ్లాండులో నేనుండి శాస్త్ర పరిశోధన (Research work) జరిగించవలయునని వీరి ప్రాధాన్యము, గవర్నరు మెంటు ఆద్యైజను తెలియజేయుచున్నారు. కనక నెలకు రూ. 100 వంతున నీ కాక ఫరెస్టువారు అవిద్యార్థి కిచ్చుటలను యేర్పాటు చేయువలయును. ఈ కాక ఫరెస్టు వారు చేయుటకు అనుకొన్న పనులలో వీర విద్యార్థులకు ధన సహాయముచేయుటయే మిగుల ముఖ్యమయినది. ఈ పని వాగుగ జరుగని యెడల ఈ మన కాక ఫరెస్టు ప్రతిసంవత్సరము కూడయు విశేషముగ ఫలప్రదము కాదని తోచుచున్నది. గవరనర్లము ఏలూరులో వైశ్య సేవాసంఘము ఏర్పడినది. ఈ సేవాసంఘము ఎట్టిపనిచేసినవో మాకు విశేష పడలేదు.

వైశ్య కర్మసంఘ సంస్కరణము.
మనలో ఆ నేకులు వేదములు పఠించుటకు వేదోక్తముగ కర్మలు జరిపించుకొనుటకు బాలరత్నయథావిధిగ నుపసంహ ములు చేయుటకు తీర్మానించుకొనియుండిరిగాదా. ఈ మూడు విషయములు ఈ సంవత్సరములో నెంతవరకు జరిగిందో తెలియలేదు. వీరులకు నీ మూటిని ఆచరించుటలో కొంత శ్రమ కలుగుననుట నిజమేను. విశేషముగ విద్యనేర్పినవారు ధనికులు ఆ నేకులు కలరుగదా? ఇట్టి యుపద్రులుగల వీరు ఈ మూడుకార్యములు జరిపించి మన కులమునకు గౌరవము కలిగించుచుండవలయునని కోరుచున్నాము. పసిబావరత్న, బాలికలకు, విద్యార్థిదశలోనుండు వారికి, వివాహముచేయుట తగదని యీ కాలములో అందరు అంగీకరించియే యున్నార. మఱియు వరకుల్గుములు కన్యాకుల్గుములు అనునవియు నిషేధింపబడవలయును. ఇత్యాది సంస్కరణములు జరిగిందో మన మతాచారములు పరిశుద్ధమగున.

వర్తకమును:— మన బాలరత్న విద్య నేర్పట యి త్యాదికార్యములను విశేషముగ జరుగవలసియుండుట అందరి కిని విశేషమేకదా? కనక వర్తకము యావచ్చుది గుంటూరు ధాన్యపువర్తకుల సంఘముల యేర్పాటుల ననుసరించి గాని లేక మద్రాసు నాసి వెంకటాచలం శ్రేష్ఠి కంపెనీవారు ఏర్పాటు చేసిన ప్రకారముగాని, లేక రాజధాని భండములో జరుగుచుండే హుండి పైటైల పద్ధతి ప్రకారముగాని తగు నేర్పాటుచేసి ధనముపాగుచేయుదునని కోరుచున్నాము.

6. ఆర్యవైశ్య మహాసభ జమాఖర్చుల పట్టి యందుతో జతపరచియున్నాము.

7. వైశ్యగ్రామ్య యేట్లు అసోసియేషన్:— మనలో పట్టపర్తి యిచ్చినవారందరు ఒక సభగ నేర్పడి సంవత్సరమున కొక సారి కూడి ప్రసంగింపబడి కొరకు ఆలోచించుట యుక్తమని తోచినందున, గతసం॥ డిసెంబరు నెల 25-6 తేదీన రాజశ్రీ, సల్లా గురుస్వామి శ్రేష్ఠి గారి యాధిపత్యమున ఏర్పాటుకాబడెను సభజను ప్రదముగ జరిపింపబడెను. రాబోవు సంవత్సరములో అనగా 1915 సం॥ డిసెంబరు 25 తేదీన రాజశ్రీ, కట్టలత్తు శ్రేష్ఠి గారి ఆధిపత్యమున సభకూడునని తెలియపరచుటకు సంతోషించుచున్నాము.

8. వైశ్యప్రతికవిషయమై గతసంవత్సరము ఏలూరు కాక ఫరెస్టు సమయమున రాజశ్రీ, సూర్యనారాయణ శ్రేష్ఠి గారు వైశ్య ప్రతికను మద్రాసులో 5 సంవత్సరములవరకు ముద్రించెన మరియు, అందుకు గతిగెను జమాఖర్చుల పైనిచారణయుండకూడదనియు కోరగా, కాక ఫరెస్టు సభవారు ఒప్పుకొని రాజధానిభండము ద్వారా ముద్రించుటల నేర్పాటుచేసి, 1914 సంవత్సరములో రెండుమాసములు ముద్రించి చందాలు రాలేదనియు విరాళము సంగ్రామమునలభి ఖర్చులు పెండాయిననియు తెలుపుచు వైశ్యప్రతిక ముద్రించుటకు ఆపుదలచేసిరి. రాజధానిభండము వారిక యేర్పాటుచేయ లేక, రాజశ్రీ, రావుసా పాబు జి. సుబ్బయ్య శ్రేష్ఠి గారు (ఆద్యులు) టి. రామచంద్ర రావుగారు, లక్ష్మణులు. శంకర నారాయణ శ్రేష్ఠి గారు, బై నాని నరసింహాచార్య గుప్త గార్లను గుట్టిగా నేర్పరించి ఆలోచించి పునర్వివరమునకు తగు నేర్పాటులను ఏర్పాటుచేసి యితర వారు పొందుటల నేర్పాటులు యున్నది ఆ సమయో కమిటీవారి విధులను మీరు ఆల సేర్పాటు చేసెదని కోరుచున్నాము.

ఆహ్వాన సభ వారివద్దనుండి జను ...	100-0
ఉన్నతివిద్యకొరకు చందా ...	100-0-0
మొత్తం రూ. ...	200-0-0
పాస్తేజి ఖర్చు ...	4-0-0
పుస్తకము ఖర్చులు ...	32-8-0
ఉన్నతివిద్యకొరకు చందావ్యయపంపిడి ...	100-0-0

నిల్వ ...	78-11-3
రంపు ...	200 0-0
గడ్డ - గురుస్వామి శ్రేష్ఠి, కాన్యదత్తు.	
మంతు-మద్రాసు	

పెద్దగాలి నలన వైశ్యులు. బహుళములో మహాసంఘము. మధ్య కేసు నెల 19 వేదీరాని 9 గంటలది. బండిలో 7 వైశ్యుల తిరుగబడిపోయినది ప్రాణనష్టమే. కలుగ లేదు బలమైన గాయములు నెవ్వరికిని తగులె

కోర్టువ్యవహారములు

మదరాసు హైకోర్టు

ఆగస్టు నెల 8-వ తేదీ సోమవారమునాడు మదరాసు హైకోర్టు సెషన్స్ విచారణ ప్రారంభమగును.

న్యాయమూర్తి స్పెక్ సరు గారు. రికార్డులను కఠినీ దారుల కిచ్చుట.

వి. రామస్వామిఅయ్యరు గారు శివరెజిమిందారిగారి మీద తెచ్చిన అభియోగసందర్భమున కోర్టులో దాఖలుచేయబడిరి(మదరాసు టైముస్ ఆఫీసుతాలూకు) రికార్డులు తమయొ పయోగాగ్ధము తమకుకావలసియున్నందున, వానిని తమ కిప్పించుటకు కోరుచు మదరాసు టైముస్ ఆఫీసువారు అడ్డ పెట్టుకొనిరి. ఈదావావిచారణ ముగిసెన గాని, అప్పిలుగడు వింకను పూర్తికాలేదు. కాబట్టి రికార్డులను వారికియ్యరాదని అయ్యరు గారిపక్షమున ఆ ట్లే పింపబడెను. కాని, ఆ ట్లే పింపవలసినది జమిందారిగారుగాని అయ్యరుగారిఆ ట్లే పణ చెల్లదని వైయో ట్లే పణ ఖండింపబడెను. అప్పిలుసందర్భమున అగవరమున్న పుడు రికార్డులను కోర్టులో హాజరుకావలసినది నిర్ణయము నున్నామని “టైముస్” ఆఫీసువారు చెప్పినందుమీద న్యాయమూర్తి గారు రికార్డులను వారి కిప్పించుట కనజ్ఞ నొసగిరి.

శిక్షచెప్పిపేమియ్యట సమాధానపడుట.

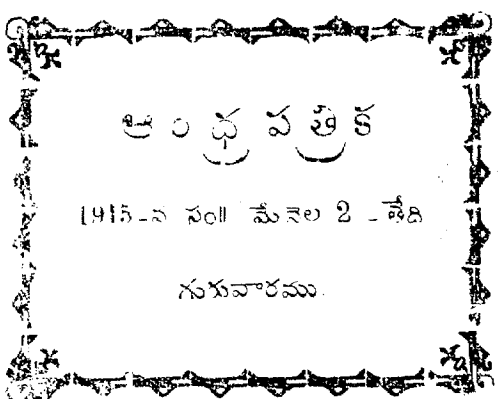
తన్ను కోకోలితో కొట్టి గాయపరచెనని కుప్పునాయకర్ అనునాతడు తిరిగిడియగు రంగసామినాయకర్ అను నాతనిమీదను మఱియొకరిమీదను దావాతేగా, కోయంబ తూరుసబ్ మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్దయల కిద్దరికి చెప్పి మూడు నెలలు శిక్ష విధించిరి. అప్పిలుపెట్టుకొనగా, డివిజను మేజిస్ట్రేటుగారు ఆశిక్షలనుస్థిరపరచిరి. కాని, యీతిక్రమచెప్పిన విమర్శకు టిక్షిదారులు సమాధానపడిరిగాన ఆసమాధానమునంగి కరించి ముద్దయలను విడుదలచేయుటకు కత్తరు వొనగవలయునని ప్రార్థించుచునాయీకోర్టుకు పిటిషన్ పెట్టుకొనగా, న్యాయమూర్తిగారు రాసిటిపను నంగీకరించి, యద్దకు న్యాయమూర్తులుగల కోర్టులోనికి విచారింపబడవలయునని నిర్ణయించి ఆవిచారణ ముగియుపర్యంతము ముద్దయలను జామీనుమీద వదలియుంచుటకు ఉత్తరువు నిచ్చిరి.

యాత్రాధులను పైబడి ప్రహరించుట.

కొందరు యాత్రాధులు కావళ్ళతోడ పగిలికె వెళ్ళుచు మార్గమధ్యమున పరపనాంగుడిలో వారు మేళతాళాదులతోడ నొక మఱి గుమాస్తా మున వెళ్ళగా, కొందరు మాపిశాలు వారిపై బడి కావళ్ళను విరిచి, వారిని నుద్దించిరి. మాపిశాలు నడిదివిజను మేజిస్ట్రేటు గారియెదుట చార్జి చేయబడిరి. ఆగడము జరిగెననుట నెవ్వరును ఆ ట్లే పింపలేదుగాని, ముద్దయలను గుర్తించుటగా మాత్రము కొంతలో పేర్కొడెనని యెదుటికీ వారు వాదించిరి. ముద్దయలు ప్రస్తావన చేరములో పాల్గొని యున్నారనియు, అట్లు ప్రవేశము కలిగించుకొనుటకు న్యాయసమన్యితమగు నిమిత్తము కనబడ వున్నదనియు అభిప్రాయము లాసగి, సందేవిజను మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్దయలను చెప్పి ఒక నెల కిక్కి టిక్షియు, రియా పాయలు జరిమానా నా ను విధించిరి. ఈక్రమమీద దక్షిణమలపాకు సెషన్స్ కోర్టుకు అప్పిలు చేసికొనబడెను. ఈ కోర్టిప్రము వేసవకి మూయబడి యున్నదిగాని, అప్పిలువిచారణ ఆగియున్నది. ఆవిచారణ పర్యంతము ముద్దయలను జామీనుమీద వదలిపెట్టి యుంచుటకు హైకోర్టుకు పిటిషన్ పెట్టుకొనబడగా, న్యాయమూర్తి గారు ముద్దయలను జామీనుమీద వదలుట కనజ్ఞ నొసగిరి.

కిట్టమార్పుటకు అర్హి.

తిరుపతూరు తాలూకా మాడిపల్లి పాస్తవ్యులగు తొత్తిమమ్మశ్రీమత్తీ సదరుగ్రామమున వసించు గుడ్డెముమ్మ తొదిగాగల ఆత్మరమీద దావా తెచ్చెను. ముద్దయలు ఫిర్యాదని దూష్యముగ మాటలాడినది నేరము. ఈదావా అగ్రామ మేజిస్ట్రేటుగారియెదుట విచారింప బడె నున్నది. అప్పుట న్యాయమూర్తుననుట తమవ్యక్తమృతమేదని, (కారణములనుకూడ వివరించుచు) ముద్దయలపక్షమున హైకోర్టుకు విన్నవించుకొనబడి, ఆదావాను మఱియొకొక్కరుగాని మట్టు వలయునని కోరబడెగా, న్యాయమూర్తిగారు విచారణను తత్కాలమున కాపియుంచుట కనజ్ఞ నొసగి, డిప్రీట్ మేజిస్ట్రేటుగారి రిపోర్టు కోరియున్నాడు.

మన శాసననిర్మాణభ.

మొన్న 25, 26 తేదీలలో మన శాసననిర్మాణసభ ఉదకమండలము పర్యవేక్షణమున సమావేశమయ్యెను. శాసననిర్మాణకార్యములేక సాధారణముగా సభ సమావేశము కాకూడదనుట కట్టబాటు. కడచిన సభలో ప్రశంసకు వచ్చినవి రెండు శాసనవిషయములు గలవు. మద్రాసు ప్రోట్రస్టు ఆక్టుకు సంబంధించిన కమిటీపోర్టును శా॥ శివస్వామి అయ్యగారు సభకు నివేదించిరి. ఆ ఆక్టు సవరణలు ఏకగ్రీవముగా చట్టమెపోయెను. ఎప్పుడో 1816 సంవత్సరమున ప్రతిపాదించబడి చట్టముగా వ్యాప్తియందును నొక రెగ్యులేషను నరుసరించి క్రిందితరగతులకు గ్రామమునసబులు బాడ కొయ్యశీత విధించునధికారము గలవారై యున్నారు. దీనిని బాపుటకై శా॥ బి.వి.నరసింహయ్యగారు రొక బిల్లును ప్రవేశపెట్టిరి. ప్రభుత్వపువారి పక్షమున ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు శా॥ ఎస్. హార్లెస్టు పూర్వము గారు విచిత్రకారణమును నొడివిరి. ముందుకు తాము దండనల విషయమును వదిలించుచు నొక శాసనము పెట్టుచున్నారనియు అందుచేత నికరశాసన ముకక్రమికరాదనియు వాదించిరి. ప్రభుత్వమువారి శాసనమునచ్చుట కింకను కాలము పట్టక మానదు. ఆకుమాసములని వారి మునింపే యుద్ధోషించుచున్నది. అంతకుండు నెక్కువ కాలము పట్టునరకును సాదేహములేదు. నేడు క్రింది తరగతులవారెవరు? వివక్షతచేయు నధికారము సాధారణము గ్రామమునసబుచేయించు కలదే. విద్యావంతులయు యొకవిధమున పదవిని సంపాదించుకొనినవారు సాధారణ గ్రామమునసబునకు క్రిందితరగతులని కానరాగలవారిలో నెందరో యున్నారే. అట్టివారికికూడ సీచట్టము ప్రవర్తింపవలసినదేనా? ఇంతకాలము ప్రవర్తింపజేసినదేమన ఇరువదవ శతాబ్దపు వాగరకమానకు నపచారిము. వెంటనే అట్టి యపచారమును దొలగింప జూడకుండుట శా॥ హార్లెస్టు పూర్వము వంటి వారికి తగునేమో వాచే యాలోచించుకొనవలసియున్నది. తుదకు ఒండకొయ్యలను కీసివేయించవలసినదని నరసింహయ్యగారు కోరగా దానికి కూడ నాలోచింతుమనియే ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. నరసింహయ్యగారిని బిల్లు ప్రవేశపెట్ట నిచ్చి ప్రభుత్వమువారి సమక్షిబిల్లులో నివిషయము చేరి చర్చికు వచ్చునప్పటికి ప్రజాప్రతినిధి యపక్రమము నుకసంహరించుకొనున స్థానకృత సరియైన విధియై యుండును. అంతి ప్రాతినిధ్యవిధులు గమనింపబడుట కింకను కాలముపట్టుచు కాబోలును. ఎట్లును నేమి శా॥ పూర్వ అర్థుగారు చర్య పుచ్చుకొనెనని తలంచి శా॥ నరసింహయ్యగారు తమ యుపక్రమము నిపుడే యుకసంహరించుకొనిరి. ఒండకొయ్యశీత తగదని ప్రభుత్వమువారు తమ నొకరులకు తాకేమచేతురని నమ్ముచున్నాము. శాసననిర్మాణమునకు సంబంధించినవి నిర్మితి సమావేశమునకు చర్చార్థము లీపైరెండే యె

కన్పించుచున్నవి. తీర్మానముల వంకకు దిరిగినను సంఘమును శీఘ్ర చర్చను కోరునవిగాని ఫలపన ప్రత్యుత్తరమందినవిగాని కావరావు. కేశవశిల్లేగారు గుమాస్తాలు, దివిన్య యినపైకరు లాదిగాగల క్రింది యధికారులకు సబ్ మేజిస్ట్రేటు అధికారమునకు హెచ్చించనప్పుడు వారికి పరిచయము గల భాగములలో నుచరాదను తీర్మానము నుకపాదించిరి. కొంత తీవ్రచర్చ జరిగినవిషయ గవర్నరు గారు ఇట్టి సమస్య లన్ని దేశములో కలవని నుడివిరి. అంతకు ముందు శా॥ కాన్యూగారు, శా॥ కేశవశిల్లేగారు తీర్మానము నుకసంహరించుకొనినయెడల తామావిషయమున తగిన కరిశ్రమచేతురని నుడివి యున్నందున కాబోలును పిల్లెగారు కుకసంహరించుకొనిరి. ప్రభుత్వాధికారులు శా॥ సభ్యులవాదము నందు బలమున్నదని యొప్పుకొని వారి తీర్మానములమూలాధారముల నంగీకరించియు నేల వారిని ఉకసంహరించుకొను డని ప్రోత్సహించుచున్నారో శా॥ సభ్యులేల ఉకసంహరించుకొనుచున్నారో మాకు స్పష్టము కాలేదు. రెండవ తీర్మానము నగరపాలక సంఘముల నిర్వచనాస్వాతంత్ర్యమునకు సంబంధించినది శా॥ బి.వి. నరసింహయ్యగారు రుకపాదించిరి. ఇది ప్రభుత్వపక్షపువారి సమ్మతులచే త్రోసివేయబడెను. డిప్యూటీబిల్లు రైల్వేల విషయమునను రిసెట్టుటలకు ముందు ఆయామండలముల యాధికారిని గురించి విచారణలు జరుగవలెనను విషయమునను శా॥ నరసింహయ్య, ఎస్. కృష్ణారావుగారు తీర్మానములను దెచ్చిరి. ఇవి కొంత మార్పుతో ప్రభుత్వమువారి యంగీకారమును బడసెను. తరువాతి తీర్మానము మన రాజధానిలోని రాజ్యాంగపరిపాలనా వ్యయములను వినిర్నించుటకునై బహిరంగవిచారక సంఘము నేర్పరచవలె ననుట. దీనిని ఎస్. కృష్ణారావుగారు రుకపాదించిరి. దీనిపై కొంత తీవ్రచర్చ జరిగినది. ప్రభుత్వపక్షమున శా॥ హార్లెస్టు పూర్వము గారు కారవనియ సభ్యులే యీ ప్రభుత్వము వారు మిగుల జాగరూకత కలవారని యొప్పుకొనుచున్నారనియు ప్రభుత్వమువారు ర్పపక్షి కప్పుకు తగిన వివరణలు సలుపుకొనుచునే యున్నారనియు నందుచేత నసినముగా విచారణ యవసరమనియు నుడివిరి. ఇదియంతయును చక్కగనే వివచ్చుచున్నది. కాని కృష్ణారావుగారి యుద్దేశము వేరు. ఏశాఖలో దండగమారితిన ముకసించుచునదో దానిని తగ్గించి ఏశాఖకు వృద్ధి యవసరదానికి ఎక్కువనిచ్చుటకు ప్రయత్నింపవలెనని తలంపు హైదరాబాదు నెక్కువగా వినియోగింపకొనినయెడల కొన్ని విశేషవ్యయములు (మిగుల వ్యాపనాధికారముల కెక్కువయు శా॥ పూర్వని ప్రజాప్రతినిధులు స్పష్టముగా శా॥ కేశవ అగ్రుగారు ఈ తీర్మానచర్యలో నొక ములడుగుదల్చిల్లేగారు గ్రామనాకరుల కెక్కువ రబడుననియు రనియు కానిట్టిబిల్లులకు నేక యవిన వ్యయ అందువలన బహిరంగ విదానియు విద్యా మెక్కువయగుట గాని తిమ్మవాదములవంటి గులు వివాద సభలో చిక్కిముగా నుండక వాదములను గొర్రావుగారి తీర్మానమున పోదు. ఎట్లును ప్పించి అధికార సభ్యులు కొక కిత్తి యొక్కల విషయమునను కొట్టి త్రోసివేసిరి. మన మరెందు తీర్మానముల నాజరూ ముబడెను, మామనసునకు నిన్నటి తెలిసి దీని ముఖ్యతీర్మానము ఆకుమెట్టపై సమా

విధిపబడు సుకము హెచ్చు చేసి వ్యవసాయమును నిరుత్సాహపరచరా దనునది శా॥ బి.వి. నరసింహయ్యగారు సేముజిల్లాలో జరిగిన కాని ప్రదేశములను గురించి ప్రశంసించిరి. శా॥ కాన్యూగారు అన్ని యధికారులకు సమన్వయముచేసి యుని వ్యసించిరి. శా॥ రామచంద్రరావుగారు రాజీపమురు జూపగా శా॥ కాన్యూగారు ఫారెస్టుశాఖ క్రింద జరిగిన కానినేలలు కొన్నియున్నవనిరి. అట్లుండుట న్యాయవిరుద్ధమని రామచంద్ర రావుగారు చూపి యొక ప్రత్యేకాఖ్యానమును ముందిరి. ఎట్లునేమి తీర్మానమోమోదించబడలేదు. ఇంతవరకు తీర్మానముకథ. ప్రశ్నోత్తరములను పరిశీలించినను తృప్తికరముగ కానరాలేదు. సభ్యుకు 132 ప్రశ్నలున్నవి. శా॥ కె. పి. రాముని మిషనుగారు ఆయుధముల లైసెన్సుల విషయము ననేక ప్రశ్నలడిగి కొంతవరకు మలయాళముజిల్లాలో జరిగిన లోపములను బయటికి దీయవయత్నించిరి వారికి వచ్చిన ప్రత్యుత్తరములన్నియు “మిరడిగి సం గతులను ప్రభుత్వమువారు తెలుపబాలకున్నారు” “అత సూక్ష్మశక్తిమును ప్రభుత్వమువారి యొక్క కలలేవు” “ఆయుత్తరువున్నదని ప్రభుత్వప్రభు వారికి తెలియదు” “అట్టియుత్తరువులను లేదు” త్వమువారు పాలిపనియ్య కొనసెద్ద పప కొన్ని మున్నగు ఫక్కినున్నవి ఒక శా సభ్యుడు మాదిరి పరిశ్రమా గారములను శివుని యగు తుల యాజమాన్యమున స్థాపింతుగా నాలోచించి కొత్త పరిశ్రమను తగిన పరిస్థితి నుడితుకున్నాడా పేర్కొనిదానికి బెజ్జయియు వ్యవచేప్పనేని పని యనుటను నిర్ణయించి ఆపివేయు. శా॥ కేశవశిల్లే జగగునని ప్రత్యుత్తరము చాయతులు నాలుగు గారు యూనియను 4 వ మాత్రము నిర్వచిత వందల రెండింటి పైకి ప జెప్పించి తక్కిన పంచా సభ్యులున్నాగన వానికైన నిర్వచిత సభ్యులని యతులలోను డని కోరిరి. జిల్లా బోర్డు య్యవలసి సెనార్లు రావలసినదని ప్రత్యుల ద్వారా బోర్డులు అధికారివర్గ పాలితములు. త్వము ప్రభువు లిట్టి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుట అది ఎక్కుగా తప్పించుకొనుట కినుభావము తా పోదు శా॥ కేశవశిల్లేగారు మరెయొక క వ్యయము దీనిని తీర్మానముగా దెత్తురుగాక ని కోరుచున్నాము. నూటముప్పదిరెండు ప్రశ్నలలో రెండు ప్రశ్నలకు నెుసగబడిన ప్రత్యుత్తరములు కొంతయు పయోగ కరములు. దత్తమాడలముల క శా శాల అనంతపుర మవనెల కొనును. చిన్నకీల్లల నేరములను విచారింతుకును వారికి పొగాకు మున్నగునవి యమ్మకుండునట్లు నిషేధించుటకును తగిన ప్రత్యేక ప్రతిష్ఠాపనలు ఆలోచనలోనున్నవి. ఇంతకుండును త్వములలో ప్రశంసించదగిన వేమియులేవు. ఈ రీతిగా శాసన నిర్మాణముననేమి, తీర్మానములనేమి, ప్రశ్నోత్తరములనేమి, నిన్న సమాసమున శాసన నిర్మాణసభ సమావేశము చేసిన యత్యవసర కార్యమేమియు కానరాలేదు. పర్యవేక్షణముపై నడచు సమావేశమునకు వ్యయమధికము అట్టి వ్యయమును అననసరముగా ప్రజకు కలిగించుట యంతసమంజసముగాదు. కావన ప్రభుత్వమువారికముందైనను తగినంత యవసరము లేనిదే శాసన నిర్మాణసభను నిలువకుండురుగాక యని నమ్ముచున్నాము. అందులోను పర్యవేక్షణముపైకి నావోదించకుండుట యెక్కువ లాభకరము.

బిరోపా మహాసంగ్రహము

ఇట్టి.

టారెంటియో సరిహద్దు యుద్ధము.

లండను మే 26:—కోము. టారెంటియో సరిహద్దు నుండి ఇటుల తిరిగివచ్చిన ఇటలీ వారు ౨ మొదలు ౪ మైళ్లవరకు ముందుకుపోయి కరుమలను మెట్టలను కొంత మట్టి ఖైదీలను పట్టుకొనిరి. వారు కజోలోలోని సరిహద్దు కను మలన్నటిని పట్టుకొనిరి ఆస్త్రియా వారు ఫిరంగులను కాల్చిరి. ఇటలీ వారు శత్రువులను గన్నీలతోబాడించి వారిని ఘోర కనుమున ఆక్రమించుకొనిరి.

ట్రీస్టీ యుద్ధము.

ట్రీస్టీరంగమున ఇటలీ వారి సేనలు ముందుకు పోగి పోయి కొన్ని మెట్టలమీద బలములను చేర్చిరి. ఆస్త్రియా వారు ఫిరంగులతో మెట్టినిగాని యుద్ధయోగములేకపోయిరి. దక్షిణ సాంజనోను పట్టుకొనుటకు ఇటలీ వారు శత్రువులకు దలపడుచుండిరి. ఆస్త్రియా వారు పారిపోవుచు దారిగానున్న కంటెనలను విరుగకొట్టుచున్నారు.

ఇటలీ వారి విజయము.

లండను మే 26:—కొంపోజిలోగ్నా నుండి ట్రెయ్యు పత్రిక కిటుల తిరిగివచ్చిన వచ్చినది. టిరానోను తూర్పున 20 మైళ్లదూరముననున్న కోట్టెజిలో వాయిసులద్ద 24 వ తేదీని యుద్ధము జరిగినది. ఇటలీ లోకి జోరి బడిన ఆస్త్రియా నలున ఇటలీ వారోడించిరి. ఆస్త్రియా ప్రాంతవాసులకు ఆస్త్రియా సైనికుల బెక్కవందలమందిని ఇటలీ వారు ఖైదీలనుగా పట్టుకొనిరి.

ఇటలీ సరిహద్దులో సైన్యముల నాలుగుతముచేయుట.

లండను మే 26:—సరిహద్దులో టిరానోను ప్రాంతములు రెండింటియందును అడిజినోలోవో సైన్యములయితము చేయుటచే. ఆక్రమణకమున చాల పెద్దఫిరంగుల కుదుర్చిరి. నిన్న జర్మనులు ఇటలీ వేరుల సైన్యసామలవై ముందుకువచ్చి అనుకొనిరి ఇటలీ వారు మరల కాల్పులేదని తిరిగివచ్చినవచ్చినది.

శత్రు సైన్యములు నిరపయోగములు.

సరిహద్దులోనున్న శత్రు సేనలలోని సైనికులు యుద్ధమున కక్కరకువచ్చువారుగాను. వారికి తగిన సంవోరసాధనములు లేవు. ఇకపోవుటమండి వారు సేనలను రిప్పించవలసియుండును. అది డెయిలీ టెలిగ్రాఫు ప్రకటించి సరిహద్దు విలేఖర వ్రాసెను.

ఇటలీ దేశపు సేనలు.

ట్రీస్టీ ప్రాంతములకు వెళ్లుచుండుట.

ప్రజలు సైనికులను ఆదరించుట.

లండను మే 26:—ఇటలీ దేశపు సేనలు ట్రాస్టెరుపు కు వెళ్లుచున్నవి. ఈ ప్రాంతములందరి ప్రజలు ఇటలీ సైనికులను జూచి ఉప్పొంగుచున్నారు. వీరు సైన్యాధ్యక్షుని కొలిచుకొని ఆదరించిరి. ప్రతిభవనముమీదకు ఇటలీ దేశపు బహుశా ముప్రతిష్ఠించబడినది. పాతక మొదలు నలువదిసంవత్సరములలో వారు సేనలో చేరనివలెను నిర్బంధమున్నది కాని, వీరట్లుచేయుగా, శత్రు సైన్యాధ్యక్షమున చేరుచున్నారట. ఇట్టివారు ఒకదినములోగ చేరుచున్నారట. ఇట్టివారు వేయిమందివరకు చేరట.

ఆస్త్రియా వారి యుద్ధగతము

అరవీటి పట్టణములమీద ఫిరంగులు వేయుట.

ఆస్త్రియా వారి కుటుంబము మోసముచేయుట

లండను మే 26:—ఆస్త్రియా వారి డిప్లొమాటు ఒకటి బాల్కనాయకు పట్టణముమీద ఫిరంగులను వేసిరి. ఈ సంగతి తెలిసి లండనులో చాల రోషముకలిగింది. ఆస్త్రియా వారు బ్రిటిషు పతాకమును ఎగురవేసికొనుచు బయలుదేరిరట.

ఆస్త్రియా నిమానములు బాంబులను వేయుట.

కొన్నిచోట్ల వర్షము కుకలుకుట.

వెంసు మే 26:—ఆస్త్రియా నిమానములు మొదటి సారి బాంబులను వేసినది కాని ఏమి ప్రయోజనము లేకపోయినది. నలుగురికో, ముగ్గురికో కొద్దిగ చెప్పుకునిరి. బాంబులు

ఇండ్లకుతగిది కొన్ని కిటికీలు ధ్వంసమైంది. భూమిపై రెండు మూడుచోట్ల గోడలుపడినవి. విమానమును చూచుటకు ప్రజలు వీధులలోనికి ధోరణులవచ్చి విమానములమీద ఫిరంగులను వేయు సోల్లగులనుచూచి, సంకోచముతో కేకలు వేసిరి.

అమెరికా

మరియొక అమెరికాస్త్రియా వారు

టారెంటియో కొట్టుట.

లండను మే 26:—నిట్రాస్కరు ఆరు 4:00

టస్కులుగల అమెరికావారి టారెంటియో లివర్పులునుండి వెళ్లుచుండగ సేతుదయున బొవు హేతుసమీపమున జర్మనులు టారెంటియో కొట్టిరి. ఆ టారెంటియో సహాయముతో చు వారు వాస్తవంపెను. వారికులు పడవలలోనికిదింపబడిరి. సముద్రమును గాలియును శాంతయుగా నుండెను.

ఇంగ్లండు

యుద్ధసాగుగ్ని, మం తీవర్ణము.

లండను మే 26:—యుద్ధ సాగుగ్నిల ఏర్పాటును గమనించుటకు ప్రత్యేకమంత్రివర్గము సేర్వరుకుటకు ప్రధాన మంత్రిగారు నిశ్చయించిరి. లాయడు బార్డ్లి గారు కొంతకాలము వరకును కోశసంబంధమును వీడి యుద్ధసాగుగ్నిలను పరిశీలించు మంత్రిగానుండురు.

హెండర్సనుగారు మంత్రివర్గమున చేరుట

కార్యకర్తల సన్నిధిని అందు ముఖ్యముగ యుద్ధ సంబంధమున కలుగు ప్రశ్నలను నివారించుటలో హేండర్సనుగారు మంత్రివర్గమునకు సహాయముగానుండురు. అది వార్తా సంఘమువారు ప్రకటించి.

సూతనమంత్రి వర్గము

అధికారు లిటులు ప్రకటించి.

లండను మే 26:—శ్రీరాజవక్తవారి గారి మంత్రి వర్గము నామోదించినది పాద వార్తాసంఘమువారు ప్రకటించి.

ప్రధానమంత్రి, కోశాగార ప్రధానప్రభువు, ఆస్త్రియా స్తు గారు.

ప్రత్యేకాధికారములేని మంత్రి లాయుడోను ప్రభువు గారు.

లాన్డచాన్సులరు, సర్ ప్లాన్లెంకు మేజరు గారు సంఘాధ్యక్షుడు క్రూప్రభువుగారు లాన్డప్రెసిడెంటు—కర్జునప్రభువుగారు కోశాగారపు ఛాన్సులరు మెక్లెన్లా గారు దేశీయకార్యదర్శి సర్ జాను సింసలుగారు విదేశకార్యదర్శి, సర్ ఎడ్వర్డు గ్రే గారు, అధిపతీయుల కార్యదర్శి బోసర్లా గారు

హిందూదేశపు కార్యదర్శి, ఛేబర్లేటు గారు యుద్ధకార్యదర్శి, కీలకు ప్రభువుగారు యుద్ధసాగుగ్నిమంత్రి—ల. యుకుబార్డి గారు. నౌకాదళ ప్రధానప్రభువు—చాల్సరు గారు ప్రేమబోధ ఆధ్యక్షుడు—గన్నియు గారు సానిక ప్రభుత్వసంఘాధ్యక్షుడు—బాంగు గారు బాంకాప్ట రిడర్స్ ఛాన్సులరు—చర్చిలు గారు ఆయుర్లండు ప్రధాన కార్యదర్శి—లికెలు గారు స్కాట్లండు కార్యదర్శి—మెకినెన ఫిడుగారు వ్యవసాయసంఘాధ్యక్షుడు—సెల్వోను ప్రభువు గారు వర్మసప్రభుకమివరకు—చార్లెస్ గారు విద్యాసంఘాధ్యక్షుడు—హెండ్లెసు గారు అట్టరీని జనరలు—సర్ ఎడ్వర్డు కాన్సు గారు రెవెన్యూగారికి మాత్ర మంత్రివర్గమున నొకవరని యొక గబడినదిగాని అయిన దాని స్వీకరింప జాలకుండు.

నౌకాదళ ప్రధానప్రభువు.

అలహాబాదు మే 26:—పలుసీగులతోకల అలహాబాదు కంప్యూటేషన్లు గుంటివా వచ్చినది. కిక్కుర ప్రభువు నౌకాదళ ప్రధానప్రభుత్వ పదవిని చుకల స్వీకరింప గు ఆ

దరును తిలించుచున్నారు. ఇప్పుడాపని చూచుచున్న ఎడ్విరలు సర్ ఎ.కే. విల్సను గారు గారి లేక ఎడ్విరలు సర్ హెచ్. బి బాక్సు గారుగా అపదనిని బడయుట కనకాశముకలదు.

ప్రధాన ప్రభువు కదలికలక సెనరును కేరళంపబడ లేనది. బాల్కను గారికి న్యూజిలండ్ లో ఉండుట గారికి గాని మెక్లెన్లా గారికి గాని యియ్యబడవచ్చును.

హాల్లేను ప్రభువునకు బిరుదు గౌరవము.

లండను మే 26:—హాల్లేను ప్రభువు గారికి శ్రీబార్డ్లి రాజ గారు మెంటు ఇన్వెన్షన్ గౌరవబీరుదము నొసంగి.

ఇంగ్లండు దేశపు రాజకీయస్థితి.

మంత్రివర్గము క్రొత్త యేర్పాటు చేయబడుట.

లండను మే 26:—క్రొత్త మంత్రివర్గము యేర్పాటు చేయబడినది. ప్రజలకీ యేర్పాటు అనుకూలముగనున్నది. కాని సర్ ఎడ్వర్డు కార్నెసు గారిని మంత్రివర్గములో చేర్చుకొనినందున నరు లిబరల్ పక్షమువారు, నిందించుచున్నారు. లాయడు బార్డ్లి గారు కోశాధికారమును వదలుకొనినందునకు, ప్రజలశ్రద్ధ పడుచున్నారు. వీరి తాత్కాలికముగ, కోశ వ్యవహారములను జూడనప్పటికి మెక్లెన్లా గారితో సంబంధముకలిగి యుండురట.

పోస్టుమాస్టరు జనరలుద్యోగము

రెవెన్యూగారు నిరాకరించుట.

లండను మే 26:—పోస్టుమాస్టరు జనరలు, ఉద్యోగమును రెవెన్యూగారి కిచ్చెవరని. కాని రెవెన్యూగారి పక్షము వారు పుచ్చుకోవద్దని చెప్పుగా వీరి దీనిని నిరాకరించి.

వ్రాసెను.

పరాసువారికి గొప్పవిజయము.

లండను మే 26:—పారిసు. సేతుసాయంకాలముటుల ప్రకటించబడినది. శ్రీ ఆరాసున కుత్తరమాన సేటిపోను మాకు చాల నమకూలగా కలిగించినది. ఆరాసున కుత్తరమున మేము రెండు బలమైకట్టియు ముఖ్యములైన కట్టియు స్థానములను పట్టుకొంటిమి. ఎ యి నే తెలు సా చె జు గో రోడ్డునకు తూర్పున దక్షిణభాగమునం నొక కిలోమీటరు పొడుగు గల కందకమును మేము పట్టుకొంటిమి.

జర్మనులు విషవాయువును ప్రయోగించుట.

లండను మే 26:—క్లిప్టహృష్టులు ఫ్రెంచిగాటుల ప్రకటించిరి. జర్మనులు విషవాయువును ప్రయోగించుటలకు ఈ ప్రెజిడెంట్ తూర్పున మేము కొన్ని కందకములను పోగొట్టుకొంటిమి. మేము వారి నికకు మరల పట్టుకొన గలంకలేదు. ఈ సారి వదలికంటే విషవాయువు నిడివరకు వారెన్నడును వదలలేదు. 4 1/2 గంటలపేపు రి మయిల్ల పొడుగున వారావాయువును వదలిరి. దాంతో పాలుందివ వాయుధరితము లగు ముందుగుల్లలను ప్రయోగించిరి. కొన్ని కొన్ని చోట్ల నావాయువు 40 అడుగుల ఎత్తునకు లేచినది. కొన్నిచోట్ల మాకందకములు చెక్కచెదరలేదు. తగిన జాగ్రత్తముచువుచ్చుకొనినచో శత్రువు లిట్లు చేసినచుగాడ నోప్పిపోయి యసాధ్యముగాదని మా సైనికులు తమ చర్యలను జూపిరి.

రుష్యా

సెవెరియాలో జర్మనుల యుద్ధము.

అలహాబాదు మే 26:—పాయిసీరు పుత్రికు లండను విలేఖర ఇటులంటివాస్తవంపెను 18వ తేదీని వివరింపబడిన ప్రకారము సెవెరియాలో జర్మనులు చాల ఇరువురులతోనూన్నారు ఆట్టింపబడిన ప్రకారము అంత సేనయొకరుండి వారి కాహార సంహారపద్ధతుల నందించుట యసాధ్యమని సెవెరియాకు విలేఖరులందరును వ్రాసిరి.

రుష్యులు ముందుకు వెళ్లుట.

సెవెరియా ప్రాంతమునుండి జర్మనులు సేనలను విక్రమి లా మిచుగ పంపుచున్నారు. రుష్యులు విక్రమిలాసాను నిరులకు మధ్యగా ముందుకు వెళ్లుచున్నారు. సానునది కుడితీర్పున నున్న జర్మను సేన లపాయస్థితియందున్నది సెవెరియా కేరళులో చెప్పుకొనుచున్నాదని మార్గంబుపట్ట పత్రికకు సెవెరియా విలేఖరి వ్రాసెను.

సెవెరియా అధికారుల ప్రకటనము.

లండను మే 26:—సెవెరియాలో, సెవెరియాలో 21వ తేదీని పాయిసీరు రుష్యులకులను బూరకేపు ప్రత్యేకముల

దగ్గరను పోతున్నారని తెలుసుకొనినది. గురునాథు విక్రమకండిజుల వద్ద శత్రువులు చాలసారులు తలపడిరి. మాఫిరంగిదళము ఎంకోడించి పారదోలిరి. అది కష్టమై అధికారులు ప్రకటించిరి.

జర్నల్స్

కెయిజరుగారు జనరలు వాడైన బర్గుగారును.

కెయిజరుగారు చాలాదీక్షావముతో వికలమనస్కులై పట్టుకుంటున్నారని తెలిసి. సంకుచితప్రదేశముననుండి శత్రువులను తీరముగమార్చునుటకు పన్నాగములను ప్రయత్నమున లిఖించుట దెన్నయేగాని రహస్యవారు ప్రయత్నమున కడ్డుదగిలి కొంత సాగనియ్యక కొన్ని వారముల వరకును ముందుకు సాగనియ్యకుండచేసిన చేయగలరుగాన దీనినిగూర్చి మీరు బాగుగా నాలూచించుకొందని వాడైన బర్గు గారు కెయిజరుగారిని హెచ్చరించిరి. రహస్యములను మార్చునుటకు జర్నలు నిలువనీసలన్నియును దక్షిణపోలండునకు వెళ్లుచున్నది అని పిట్టాక్షము విలేఖు కెయిలీ న్యాయపత్రికకు వ్రాసెను.

జర్నల్స్-ఆఫ్-రీయా

ఆఫ్-రీయా జర్నలు సేనలు.

బలము నానాటికి తగ్గించుట.

సిల్వా మే 26:—కెయిలీ తెలిగ్రాఫ్ పత్రిక పీటరుగ్రేడు విరేఖకుడిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు—ఆఫ్-రీయా జర్నలు సేనలు మునడటి అంతజోరుగ యెదిరించుటలేదు. సేనలుచాలా దెస్సిపోయియున్నవని యాధునికపులులు తెలుచుచున్నారు. కొందరు రహస్యవారు రైటుపేజీస్-తో నిట్లుచెప్పిరి:—రహస్య వారికి తాత్కాలికముగ మందుసానుగ్ని తక్కువైనది. కాని ప్రస్తుత మాలోపములేదు. బాల్టిక్ రాష్ట్రలో జర్నలులను తిరిగి రహస్యవారు నుంచుకు పోవుచు నేయున్నారు.

వేల్పు

వేల్పుపటాలము.

బొంబాయిలోని వేల్పు.

లండను మే 26:—బొంబాయిలోని వేల్పుగారు వేల్పుపటాలములో చేరిరి.

విద్యుత్తు

అయిర్లాండు జాతీయ వాదుల సభ.

లండను మే 26:—అయిర్లాండు దేశపరిపాలనముకు సాకల్యమును అయిర్లాండు ప్రభుత్వవర్గ మేర్పరపబడు అంతరకును అయిర్లాండువారు వెకకటికలనే స్వతంత్రభావమును కలిగియుండుటకు యవసరమని స్పష్టమైనదిగాన తెద్యంబుగాను మంత్రివర్గములోని పదవిని స్వీకరింప కుండుటయే ముత్తమనిదక్షిణలోని జరిగినసభలో జాతీయవాద లంగికరించిరి కొరతనువారి కన్వివిధముల సహకారులుగ నుండవలెనని తీర్మానించుట.

మంత్రివర్గము నిలుల సవరించుట యధానూతనముగా 19వే యి ఆస్పిక్తుగారు పోకటించినవిషయము నామోంచుటకును, జాతీయవాదులు ముఖ్యార్థముగ దొరతనము గానికి సహకారులుగా నుంచుచు ఆస్పిక్తుగారికి తెలుపుటను, తీర్మానింపబడినది.

బొంబాయి

మాన్వేల్పు ప్రయాణము

ప్ర్యాసుపోర్టు నియమములు.

బొంబాయి మే 26:—మాన్వేల్పులో అమలు యందున్న ఈక్రింది ప్ర్యాసుపోర్టు నియమములను బొంబాయి దొర తనమువారు ప్రకటించుచున్నారు. (1) సముద్రముమీదకున్న అంగ్లేయప్రయాణికులు పరామరాయవారి ప్ర్యాసుపోర్టులను కనుపరచు కక్కురలేదుకాని, ద్రిటిమవారిచ్చిన ప్ర్యాసుపోర్టు లేక పప్పుడుగాని పరాసురాయవారికిచ్చేరికి సంబంధించ ఉద్యోగి సంరక్షము చేసిక, ప్ర్యాసుపోర్టును లేక పప్పుడుగాని ప్రయాణికులు స్త్రీమరునండిగటకువీలులేదు. 2 హార్బరుపోలి సుకు సంబంధించి, అధికారి, ప్ర్యాసుపోర్టులను ఓడలోనికిపోవు మార్గముగదగ్గరీక్షించిప్రాస్సులోదిగకచ్చునని ముద్రవేయును. (2) ప్ర్యాసుపోర్టును ఇట్లుపరీక్షించుటకులన ఇంగ్లండుకుపోదలచిన, వారుప్ర్యాసుకురకును ప్రయాణము చేయవచ్చును. ఇందుకుమించిపోకూడదు. మరియు ఏ సరి హద్దు నకును

పోకూడదు. (3) ప్రాస్సునుండి వెళ్లదలచిన ఇంగ్లీషు వారు, వారి ప్రభుత్వముక్రిందకున్న వారు, పరాసు పోలిసువారినుండి ప్ర్యాసుపోర్టులను పుచ్చుకొనకక్కురలేదు. కాని ఇంగ్లండుకు వెళ్లదలచినవారు మాన్వేల్పువద్ద సివిలు గవర్నరు గారిచేత ప్ర్యాసుపోర్టును తనిఖీచేయించుకొని ప్రాస్సునుకరలి వెళ్లుటకు అనుజ్ఞపొందవలెను.

(5) బ్రిటిషు రాయబారి తనిఖీచేసిన ప్ర్యాసు పోర్టును చూచినవెంటనే పరాసు రాయబారి ప్ర్యాసు పోర్టును తనిఖీచేసి ఇచ్చివేయును. (6) ప్ర్యాసుపోర్టును తనిఖీచేయించుకొనుటకు దరఖాస్తులను వెట్టుకోవలెను ఈదరఖాస్తు నమూనాకాగితములు, రాయబారులవద్ద దొరకును. మరియు మాన్వేల్పుకు వచ్చుస్థలములమీద, కట్న కాట్న, బ్రిస్టాను కంపెనీవారు పంచివెట్టుచును. ప్రయాణికులు దరఖాస్తులను వ్రాసి, రాయబారులకు పంపవలెను. (7) పరాసుప్ర్యాసుకుటకు ఎదురుగుండను, సివిలు గవర్నరు అఫీసుకు సమీపమునను, రూడి ప్రెస్సువిధిలో 8 వ సంబంధ ఇంటియందు రాయబారి అఫీసు మేడక్రింద అధికారులు ఉదయము 10 గంటలు మొదలు, మధ్యాహ్నము వరకును, తదితరదినములలో 9-30 మొదలు 12.30 వరకును, సాయంకాలము 5 మొదలు 5 వగకును ప్ర్యాసుపోర్టులనుతనిఖీచేయించుకొన వచ్చును (8) రాయబారి స్వయంచేయు కాగితములమీదనే వ్రాసి ప్ర్యాసుపోర్టులకుగాని తనిఖీకాగితదరఖాస్తులను చేసికొనవలెను.

(9) దరఖాస్తువారు స్వయముగ హాజరుకావలెను (10) నౌకరులుకు, 15 సంవత్సరములకు మించిన పిల్లలకు వేరుగ ప్ర్యాసుపోర్టులను పుచ్చుకొనవలెను. వీరుకూడ దరఖాస్తు చేసికొనవలెను. 11. ఆగస్టు 1-వతేదీకి ముందు పుచ్చుకొనిక ప్ర్యాసుపోర్టులు చెల్లవు. ప్రతిప్ర్యాసుపోర్టుతోను వారి వారి ఫోటోగ్రాఫులు లుండవలెను. 12. ప్ర్యాసుపోర్టుతో నిధివరకు ఫోటోగ్రాఫులు లేకపోయిన ఫోటోగ్రాఫులకు నకలులను తీయించి, ఇయ్యలెను. 13. రాయబారిచే ప్ర్యాసుపోర్టుతనిఖీ చేయించుకొనుటకు రెండుషిల్లింగులు (నాణేములు). (కోట్లు అయిన) రెండుప్రాంకుల గిగి పెంటులు చెల్లించవలెను. 14. ప్ర్యాసుపోర్టుగి షిల్లింగులు చెల్లించవలెను. అదివారము అయినయెడల గి షిల్లింగులు అదనముగ నియ్యవలెను. 15. ఈప్ర్యాసుపోర్టులను పుచ్చుకొనినవారు రణరంగమునకు వెళ్లుటకు వీలులేదు.

ముల్తాను

బందిపోటు దొంగకురీక్ష.

ముల్తాను మే 26:—కోటవాసులనుబంది, పోటు కేసులో, ప్రత్యేక న్యాయస్థానమువారు నేడు పులమును అను ముద్దాయికి 5 సంవత్సరముల కఠినభయమును విధించిరి. ఇతడు మూడుమాసముల ఏకాంతవాస నిక్షుకూడ విధింపబడినది.

తరువాత వీరుబస్తీజహానీకేసు విచారణను ప్రారంభించిరి

కలకత్తా

అనుమానింపబడిన బంగ్లాలు.

కలకత్తా మే 26:—సత్యేంద్రనాథసేను అనుబంగ్లా కడచిన అక్రమములలో అమెరికాదేశసంధి కాలిఫోర్నియానుండి వచ్చెను. ఇతనినిలాహోరుకుట్రుకేసు సందర్భములో నిడిల పట్టుకొని లాహోరుతీసికొనివేరిరి. అల్లిపురము జయిల్లో బంధింపబడెను రివానాకేసుకును, చంద్రనగరమువారు నలుగురును, వేరువేరుకారాగారములో బంధింపబడిరి.

ఒక మహమ్మదీయవర్తకుడు.

పంజాబుకు తీసికొనిరాబడుట.

కలకత్తా మే 26:—ఎం. ఆలీయనువర్తకుడు ఇటీవల కలకత్తాలో పట్టుకొనబడెను. హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారితిని పట్టుకొనుటకు త్రవవుచ్చిరి. ఇతడు మహమ్మదీయుడు. చాలమందిపోలీసు వారికాపుతోనితడుపంజాబునకుతీసికొనిపోబడెను

ఒక బంగ్లావానిహత్య.

పోలీసువారు విచారణచేయుట.

కలకత్తా మే 26:—బంకూరానుండి, ఒక విలేఖకుడిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:—పూర్వచంద్రదేవును బంగ్లావాత్య చేయబడెను. ఇతనిది సుసామూయును గ్రామము ఇది. బంకూరాజిల్లాలో నున్నది. ఇతని మొండెము రొడ్డుమీద పడియుండెను. ఈరొడ్డు ఈమధ్యవృక్షముని ఇంటికి ఒకమయిలు దూరములోనున్నది.

హంతకుడు, పరారీయగుట

పట్టుకొనిన వారికి జహుమతి

కలకత్తా మే 26:—భవానీపురము చక్రవేరియాలో నొక స్త్రీని హత్యచేసి, చంగరము అనువాడు పరారీయయ్యెను. ఈమధ్యార్థము నీ మోటారుబండిమీద ఒక్కగంజిలోని నాగలోలా లోడుకు తీసికొని పోయి నగలను లాగికొని చంపివేసెను.

రాజకీయదోషస్థునికి వానినిబంధము.

కలకత్తా మే 27:—రాజకీయ దోషస్థుడనియనుమానింపబడిన నురియొకరిని దేశంక్షణ శాసనముక్రింద రిపోర్టుచేసిరి. కలకత్తాలో, ప్లాటిఫామర్స్ కళాశాలలో బి. ఏ తరగతిలో చదువుచున్న సీతానాథదాసను నతినిని నారాయణగంజిజిల్లాలోని స్వగ్రామమును విడిచి రంగపూరు జిల్లాలోని గయబండ గ్రామమున నివసించునట్లు దక్కాజిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారాజ్ఞాపించిరి. ఇతడు రాజకీయదోషస్థుడని అనుమానింప బడినవారలలో నొకడు. ఇతడు రాజేంద్రపూరులైలుబంది పోటుకేసులో ముద్దాయి గానుండి నిర్దోషి యని వదల బడెను.

కూచిబహారు, రాణిగారివగలు

ఉంగరము తప్పకక్కినవి దొరకుట

కలకత్తా మే 26:—దర్బీపందెము లీయేడు జరుగవు. ఈ సందర్భమున నమూనాచేయబడిన సాము లెక్కలు సరిచేసి కొనిన తరువాత టర్జుకబువారు తిరిగి ఇచ్చివేయుదురు.

దర్బీపందెములు

సాముతిరిగి యిచ్చివేయబడుట.

కలకత్తా మే 26:—కూచిబహారు పోలీసు నూపరిం తెండెంటుగా రిట్లు తెలియజేయుచున్నారు. మహారాణిగారి తాలాకు పోయినవగలలో వజ్రము స్థాపించిన 10 వేల రూపాయల ఒక ఉంగరము అయిదుకానులు తప్ప తక్కిన వన్నియుదొరికినవి.

అలహాబాదు

ఆర్థికసైనికుని అప్పీలు.

అలహాబాదు మే 26:—ఒక కరణము హత్యలో ఒక ఆర్థికసయిని కురుకు. మీరతు నెనన్ను జడ్జిగారు ఉరికిత వేసిరి. ఇతడు అలహాబాదుముఖ్యోద్దకు ఆపిలుచేసికొనగా, జస్టిసు ఫిట్ గారును, జస్టిసుసిగ్గులుగాను విచారించి తీర్పుచెప్పిరి. ఈ రద్దయిలు ఆరుగురు విడుదలచేయబడిరి.

బర్నా

మాండలేలో నగ్నిప్రమాదము.

రంగూను మే 26:—నిర్మిరాత్రిమాండలే బజారులో నిప్పుచుట్టుకొని 25 ఊకాణములు ధ్వంసమై పోయి:వి. ఇంటికి 10000 రూపాయలును ఆస్తికి 10000 రూపాయలును, పన్నుముక్తికలిగినది. ఈ భవనము భీమాచేయించ బడలేదు. మునిసిపలు కమ్యుషనరు లిటీవల సభచేసి తిరిగి భీమా చేయించుకొనుట కంగీకరించలేదు. ఈవిషయమై, తిరుగ నాలూచించవలసినదని దొరతనమువారు కమ్యుషనరులను కోరినను వీరు తమ నిశ్చయమును మార్చుకొనలేదు

తప్పులెక్కలను తయారుచేయుట

ముద్దయమీద దోషసాధనము.

రంగూను మే 26:—ఇస్మాయిలుసతకు గ్రహం అందుకంపెనీలో తప్పులెక్కలను తయారుచేసినందునకు కేసుచేయబడినది. ఈకేసులో ఫిర్యాదుపత్రపువాదము ముగిసినది. ఇంతవరకు విచారించి. దానినిబట్టిమాడగ ముద్దయ సేరముచేసినట్లు కనుపించుచున్నదని మేజిస్ట్రేటుగారు తెలిసిరి. ముద్దయమీద రేపు సేరముమోపబడును.

బల్లారి మండలసభ.

బ్యాలె సెల 26. 27తేదీలను హోస్పేటలో కుంభ కోణము వాస్తవ్యులు మానసియులగు రావుబహదూరు బి. కే. రామానుజాచార్యులు బి. ఏ గారి యజమాన్యముక్రింద బల్లారి మండలసభజరుగును.

లాహోరు

లాహోరు కుట్ర

లాహోరు మే 26:— మే నెల 25 వ తేదీ విచారణ మరల 10 గంటలకు ప్రారంభమైనది. కలకత్తాలో సీక ప్రభుత్వంలో సుదోగ్గి గానున్న కైమొట్టుగారిటుల సాక్ష్యమిచ్చిరి. తే.రాం అనునతని చివరగా మరల కవాచీగాం అను సొగ యోధుల 2 పాకీజీలు కలకత్తాకు వచ్చినవి. 29-8-1915 న సొకపాకీజీ 31-8-1915 న సొకపాకీజీ నేను పట్టుకొని ఢిల్లీకి తీసికొని వెళ్ళితిని. ఆ సరాఫాపరిశోధనా శాఖకు డైరెక్టరు జనరలుగానున్న సర్ చార్లసు కైఫ్ లెండు గారును ఇతర యుద్ధోగ్య గులును యుద్ధంగా నా పట్టుకొని పగులగొట్టితిని వానిలో కొన్ని కుపాకీలును 1500 బాతుల మందుగుండును పిస్తోళ్ళను దుగుండును తూటాగొట్టెలును ఇతర సాధనములునుగూడ నున్నవి. వివరాలు 28-8-1915 తేదీని పింగళే అరెస్టు చేసిన సంగతులను వివరాలు పోలీసు అసిస్టెంట్ సూపరింటెండెంట్లు ఆర్.విల్కిన్సన్ గారును కర్నూలులో సేగారును మేజరులతో డినుగారును చెప్పిరి. పింగళే పట్టుకొనిన గదిలో కొరకెక వస్తువు లన్నిటిని సాక్ష్యముగా వివరించిరి ౧౯ బాంబులు ౧ కాకి తప్పు బాంబుకేపు ప్రేమపదార్థము ముగ్గుల ద్రావకము ఒక నోటుబుక్కును దొరకనది. ఆ నోటుబుక్కులో బాంబులకు కావలసిన కొన్ని రసాయన పదార్థముల పేర్లు వ్రాయబడినవి. అత్రాత పింగళే స్వయం అగ్రహారము చెప్పబడినది. ఇదివరకు పింగళే మరియొకసారిగూడ బాంబులను తయారుచేయటకు కాకి కల్లెను. ఈ బాంబులు కాకిమండినవిని. వైనికాధికారులు పింగళేను పోలీసువారి కప్పగించిరి. —తరువాత వివరాలు మరొకసారి ప్రదేశములు సోదాచాడబడెను. మరి కొందరిని పట్టుకొనిరి. అత్రాత వుదాను సింగును డాక్టరు అబుసా గ ర డు గ గ న త డిల్లు చెప్పెను. పోలీసు వారు మా గ్రామము నకు వచ్చుట కారంభించిన మరునాడు నేను గారికి మొదట లాటుసింగుపేరు చెప్పితిని. బానుసాహెబు వద్ద నుపన్యాసములేదు. అక్కడ చేరిన వారందరను నిద్దరద్దరు ముగ్గురుముగ్గురు గుంపులుగగూడి మాటలాడుకొనిరి. లాలానానుమంత రాముగ ర డు గ గ అత్రాత రిటుల చెప్పెను. మేము డెహ్ లో బందిపోటు వేసెదమన్న సంగతి మాత్రం డిక్రీ తెలియదు. కాని అగ్రామము మాగ్రామమున కెంతమీపనుటచే మేము ముంబాయి కలిసింపుకొనుట తేమకరముగాదని యతిని తలచెను. వాసునింగతోగూడ నన్ను పోలీసువారిపైను భయంతో పెట్టలేదు. దొరకెము వారిలో వాడించుటకే గాదరు యుద్ధేసింపబడినది. నేనుగల్వాల్లోనివారివెద్దరి నింతిమమును వెదగను. లాలాభూరాంగా ర డు గ గ అత్రాత రిటుల చెప్పెను. బందిపోటు జరుగకమునుపు వాసునింగు సాకడకువచ్చి కమ్యూని జనమును నిద్దపరిచివని చెప్పెను. మూలాసింగును చూచుటకు మేము ముంబాయికి వెళ్ళవలసియున్నదని సంగతితప్ప మరియేమియు నతడు అప్పుతసారు కోర్టులో చెప్పలేదు. వాత్రుడి మూలాసింగును చూచెనోలేదో నేనెఱుగను. నేనెదనిని పోలీసుస్టేషనులోమాడలేదు. నీపేరును నీతండ్రిపేరును బ్లీకుసింగు పోలీసువారికి చెప్పెనని ప్రేమసింగునాతో చెప్పెను. మహుకారును అతనిభార్యను కొడుకులను ఎవరకొట్టిరో నేనుచెప్పజాలను. లాలూరాంగా ర డు గ గ గ్రామములు బందిపోటుదారను వీధిలోతరమిరనియు నేను జీతానువానియును తేజసింగు వెరుగననియు అత్రాతరు చెప్పెను. ట్రాక్టరు ఘటాభ్యుదయగారగుగ గ నేనుమైదానమున జైలులోని ఖయదీల మధ్యను హరినానుసింగును గుగు తించలేదని అత్రాతరు చెప్పెను అతడవల గుతలించినదా యిల కేర్లు ముగ్గుని గూడ నతడు చెప్పెను. యాసాలీగ ర డు గ గ ఇంగ్లీషువారి హిందూదేశమునుండి తరుముటయును స్వరాజ్యమును సాపించుటయు నే గాదరుపత్రికయొక్కముఖ్యోద్దేశములయొక్క పేర్ల గాండుగ గ గురువారాలో సాంబుగు లాడుసింగు గాంబిందే గ్రామములు తగిలిన బందిపోటు దారులకు చిక్కినచేయుటకు వచ్చింపు పోక్కుసారి మాత్రమే నేను డాక్టరు హరిదత్తుసింగును చూచితిని యా అత్రాతరు చెప్పెను.

ఫలావారముచేసిన పిమ్మట మరల విచారణ ప్రారంభమైనది. వెయ్యి బంగళములు పోలీసు డిప్రెండెంట్ సూపరింటెండెంట్లుగా నున్నట్టియు ఇతర పరిరాధ పరిశోధక శాఖలో నున్నట్టియు దుర్గానిని పోలీసులయొద్ద దిద్దక ప్రభుత్వ కలిగి నట్టియు యేఫ్ బ్రూమస్టరుగా రిటుల సాక్ష్యమిచ్చిరి. రస విహారము వ్రాత్రు ముగ్గుల పోలీసు ముక్కుమీది వ్రాత్రుయును లాహోరులో 15 సంఖ్యల యుద్ధిని సోదాచాడగా దొరకెన ముక్కుల మీది వ్రాత్రుయునుగూడ పోక్కురి

చేతనే వ్రాయబడినదని ఈ ముగ్గుల అందుక కారణము లను నిదర్శనములకు చూపిరి. జోష్టుకుట్టు సద్దా యనునతడు తానమ్మనజోష్టును పోల్చెను. నాబావమరది ఇటీవల అమెరికానుండి వచ్చెను. ఇతనిని లాహోరువాలో పోలీసువారు పట్టుకొనిరి నీ కతకు కనబడవని సాక్షిగొందరు బందిపోటు దారులు చెప్పి రని సందర్శింగు సాక్ష్యమిచ్చెను. సాక్షిలో మాయింటికి కనవాసింగు వచ్చెనని ఇంద్రసింగు చెప్పెను. నాటికి విచారణ చాలింపబడినది.

నిన్నటివిచారణ

లాహోరు మే 27:—లాహోరు కుట్రకు నిన్నటికి విచారణ ప్రారంభమైనది. సోనానుసింగు అను పరిశోధక అత్రాతరు ఉదహరణసింగు తండ్రి ఇతడువలన కల్గినవచ్చెను. గద్దరుపత్రికలోనివ్యాసములు రాజద్రోహబోధితము లనియు, ప్రభుత్వోపహాసక సభలో భారతీయులు రాజద్రోహమును, ఉద్రేకమునుపుట్టించుటవ్యాసము లిచ్చిరనియు ఇతడు సాక్ష్యమిచ్చి, సానుప్రాన్నిసుకోలోజరిగిన సంగతులను గురించి అమారుసింగు తనవాహ్యులము తెలిపినవిషయముల నిశ్చయపరచుచు దృఢపరచెను. తానుకొందరుముద్దాములతో ముంబాయి యున్నప్పుడు మద హిందూ శిశువును బయట నెర వచ్చినట్లుకూడ తెలియజేసెను ఛాబ్బాలో బందిపోటుకు కారకులెవరిని సాక్షియుడుగ గా తనకి పత్తముతో కలిగిపోటి సాధుభాతి యున్నదనట తప్ప తన కొడుకుచెప్పినట్లే ఇతడుచెప్పెను.

ఉదహరణసింగు సాక్ష్యములోని కొన్ని వివరములను లక్ష్యజిసింగు అతడదీనివా సిగ్గుపరచెను. సాను ప్రాన్నిసుకోనుండి హిందూదేశమునకు ముంబాయి యాయన లయరు బయలుదేరుటను గురించి సోనానుసింగు అను విరూలుని వాసిటుగా వివరించెను.

కోర్టు ఇన్స్పెక్టరు దిక్కుసింగు ఇంద్రసింగు అను ముద్దాయికి బంధువు ముద్దాయి కొడవలి తీసి కొని వచ్చిన విషయమై ఇతడు సాక్ష్యము చెప్పెను.

ఛాబ్బాలో బందిపోటుజరిగిన మరునాడు రత్నసింగు కు వీధిలో కనుబడిన బాంబుముక్కులనుబాపు చేసెను.

మెహతా అనందకీయరు బంధువుడగు కిశోరులాలు ఇట్లు సాక్ష్య మిచ్చెను:—మెహతా అనందకీ శోరువ్వారా అత్రాతరు అమారు సింగున ద్ద నుండి 48 రులముల బంగారమును, 1,018 రూపాయలకు కొంటిని మందులముగొను రామ చరణునుండి కొంత సొమ్ము బయలు పుచ్చుకొంటిని పోలీసువారు నన్ను మొదట అరుగగా ఈ వ్యవహారము తెలియదంటిని కాని చివరకు ఒప్పుకొని బంగారమునీసికొని వచ్చితిని.

కంసాలియగు జగన్నాథమును మండుల దుకాణ దారుడరు, రామచరణును వైసాక్ష్యమును ధ్యుర పరచిరి.

ఛాబ్బాబందిపోటులో చరిపోయిరి చేడి గా ముని యొక్కయు, బందిపోటు వొంగ ఆమ్లా యొక్కయు శివములను పోతుచేసి జరిందరు, నిమిల స్వస్థు కర్నూలు స్థిత్తుగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. గ్రామస్థులు గాయములనుండి, తీసి, బాంబుముక్కులను పీరు గుర్తించిరి.

సిన్హా

అధికారులకు వచ్చినయుద్ధవార్తలు హిందూదేశపు ముత్రికారు పంపుట

సిన్హా మే 27:—ఇటలీ ఆస్ట్రీయాదేశము మీద యుద్ధము ప్రకటించిట్లు అధికారులు తెలియజేయుచున్నారు. ఇటలీ యుద్ధమునకు దిగి శత్రుపక్షమునకు చేరినదనియు, ఇటలీదేశములోని జర్మను రామవారి, ఆస్ట్రీయా రామవారితో కూడ వచ్చివేయునట్లు త్రునియ్యబడినట్లును, జర్మను అధికారులు ప్రకటించుచున్నారు. ఇటలీదేశపు సేనలు సాకాదశమున, యుద్ధమునకు సిద్ధము చేయుట కుత్తరవు చేయబడినది. ఈ యుత్తరవు ప్రజల కుత్సాహమును కలిగించినది. ఇటలీ లోని ప్రజల కేగధుగు అలజడిలేదు. పట్టుదలతోను, శాంత చిత్తముతోను నున్నారు. ఇదియంతయు ప్రశంసనీయును.

గెర్మీయా యుద్ధము చాలగొప్పదని చెప్పుచున్నారు. దీని ప్యరసాన మింకను తెలియలేదు. కాని జర్మనీ ఆస్ట్రీయా జర్మను సేనలు ముందుకు వచ్చుట అనిపోయినది. శత్రుసేనలు బలహీనమునట్లు రష్యను అధికారులు తెలియజేయుచున్నారు. శత్రువులు తమమీదపడవండ్ వీరుకొనియగొనుచున్నారని శత్రువులు మంబుగుండు సామానునదర్శ్యమును చేయుటలేదు. పొందికగ వాగుకొనుచున్నారు. రష్యనులు శత్రువును ప్రోసికొని ముందుకువచ్చెను, సానుని దిగు భాగమున ఎడమకట్టమీదనున్న గ్రామములను పట్టుకొనిరి. సాను

నదికడకట్టును జర్మనులు చాటుకొనిరి. ఇక్కడొక గ్రామమును రష్యవారు పట్టుకొనిరి.

హస్సాకోపు గద్దచాల తీగముగ సోగాటును జరుగుచున్నది. ఇది జెన్నులుకు పది మైళ్ళ దూరములో మూర్ఖభాగమున నున్నది. నేటి సాంతములందును, తనతన ప్రదేశములలోను అక్కడక్కడ, మాత్రము సోగాటును జరుగుచున్నది.

బాల్టికు పరగజాలలో రష్యనులు జర్మను సేన నువచాలి పడమటిభాగమునకు నెట్టుచునేయున్నారు. గెర్మీయా, మూర్ఖ రష్య, మున్నగు రణరంగములందు కూడ జర్మనులు విషపూరితముగు వాయువులను ప్రయోగించుచున్నారు.

ప్రాన్సు బెల్జియము రణరంగములందు తీవ్రయుద్ధము జరుగుచునేయున్నది. వెస్టుబర్గుకు మూర్ఖభాగమున, బెల్జియ సేనలు ముందుకుపోయి లాబాస్టికి ఉత్తరభాగమున జర్మనులెదిరించినప్పుడు వెనుకకు నెట్టి చాలనప్రయము కలిగించినవి. లాబెల్టోవాటి పరాను సేనలొకను ముందుకుపోయినది.

గాలిపోలిలో మే ౧౯ వ తేదీ పరానుసేన లొక క్రొత్తసానునందు స్థిరపడినది. ౧౨, ౧౯ వ తేదీల రాత్రిలందు, టర్కీవారు పట్టుదలతో మూజిలాండు, ఆస్ట్రీలియా సేనలను చాలనెదిరించి కాని సమయతో వెనుకకు గొట్టబడిరి

సిన్హా మే 28:—ఇటలీ ఆస్ట్రీయాలకు మున్న ఉదయమున 2౮ వ తేదీ సోగాటునుజరిగినది. ఆస్ట్రీయావారి విమానము వెనుకలోని ఆయుధాలమీద బాంబులనువేయుటకు యత్నించినది. కాని, ఇటలీ దేశే శత్రు విమానము జయ ప్రదముగ తరిమివేసినది. రాకన్నా అంకో నాలమీదకూడ పడి నప్పుడిట్లే వెనుకకు తరిమివేసిరి ఆస్ట్రీయా. ఇటలీసరిహద్దులందు చిన్నసోరాటుములు జరిగినట్లువియున్నా పట్టణమునుండి, తెలియుచున్నది. ఇటలీవారు జయప్రదముగ, ఆస్ట్రీయావారికిందనున్న జసోకేవులో ప్రవేశించిరి.

జర్మనీవారు ప్రస్తుతము రష్యవారిని ప్రోసికొని ముందుకు వచ్చుటలేదు. రష్యను అధికారు లిట్లు తెలియజేయుచున్నారు. —రష్యవారుతిగి జర్మనులనుయెదిరించి, చాలవరకు అన్నిస్థలములలోను వారు జర్మనులు స్వరక్షణకు దిగునట్లు చేసితిమి. తక్కిన కొద్దిస్థలములందు నిర్దశకముగా నెదిరించుచు వచ్చిరి. సిప్టరుది ఎడమకట్టమీద మనసేనలు జర్మనులనుతోనికొని ముందుకుపోవారంభించినవి. శత్రువులెదిరించుచున్నారెక్కచేయక ముందుకువెళ్లి శత్రువులచేతులలోనున్న చాలగానిములను, పట్టుకొంటిమి.

ఇప్రనుకుతూర్పుభాగమున, జర్మనులనువాయువులను ప్రయోగించి, మనసేనలు కొన్నికందకమును వదలివెట్టునట్లు చేసిరి. రెండుస్థలములలోనునెరిపజేసి నేదించుకొనినవిచ్చిరి. కాని యింకను ఇక్కడ యుద్ధముజరుగుచున్నది. అసలు భాగములో కొంత ఇదివరకే పట్టుకొనబడినది ఇప్రనుకు ఉత్తర భాగముననున్న పరాను సేనలమీదకూడ జర్మనులు విష వాయువులను ప్రయోగించి ఇది సమయచేసికొని యెదిరించి కాని కొనసాగలేదు.

అగ్రానుకు ఉత్తరభాగముననున్న జిల్లాలో చాల తీవ్రముగ యుద్ధము జరుగుచున్నది పరానువారు లాబెల్టు కొండను పట్టుకొనుట చాల ముఖ్యమైనదట.

రంగుల దిగుమతి.

సిన్హా మే 2౮:—శత్రుదేశములలోని రంగులను దిగుమతి చేయుటకు గురించి ఇదివరకున్న లైసెన్సులకు రద్దు చేయుటకున క్రొత్తగా లైసెన్సు లియ్యబడుటకు ప్రేమ బోధనవారు నిశ్చయించిరి. జర్మనీలో యుద్ధమునకు కావలసిన సకలదీని తక్కువగానున్ననో వానిని ఫిరాయిపు పొందు పద్ధతిని జర్మనీ రంగు సకలమును పంపుటకు ప్రయత్నించుచున్నారని గాన నట్టి ప్రయత్నములు సాగవండ్ చేయుటకట్లు నిశ్చయింపబడినది.

జననవార వ్యాపారము.

కలకత్తా మే 2౮:—కాకిలుపత్రిక ఇటుల నునువుచున్నది. కొనువారికి నిష్కానసిని పోయినది. ౧౦౦ కి కుంకున పంపకమునవచ్చునని భావించియే సొమ్మునివేసిన గోరువారు నివేషించలేదు. ప్రస్తుతపుధరలు చాల హెచ్చుగా నున్నది. దండికాండి క్రొత్తవలకుకట్టు ఆలోచనలు తెలియచున్నవి. యుద్ధమారంభమైన తరువాత ఆగష్టు నెలనెంబరు నెలలలో వ్యాపారమగిరిపోయినది. తరువాత ఆగష్టునెంబరు డిసెంబరుకుకు దొరకెమువారు కలకత్తావైలియ్యుటచే వ్యాపారము చురుకుగా సాగినది డిసెంబరుతరువాత కలకత్తావైలియ్యుటకు వగుటచే వ్యాపారము మందమైనది.

నీతియగుపాఠ్యముదరాధాను
25 మే 1915.

జె. జి. వి. యు. మొదల
స్వేచ్ఛలు ఇంజనీయరు.

TELEGRAMS.

The Derby Money to be Returned.

CALCUTTA, May 26.
In consequence of the decision not to run the Derby this year money collected here in connection with the race will be returned by the Turf Club as soon as the accounts are made up.

A Mahomaden Merchant of Rangoon.

Taken to the Punjab.

CALCUTTA, May 26.
It is reported that a Mahomedan merchant of Rangoon named M. Ali who was recently arrested in Calcutta by orders of the Government of India has been conveyed to Punjab under a strong Police escort.

Murder of a Bengalee.
Police Enquires.

CALCUTTA, May 26.
A Bankura correspondent writes:—The Police are inquiring into the murder of a Bengali named Puran Bunder De of Susanga village in Bankura district whose dead body was found lying on the village road within a mile of the deceased's residence.

A Woman Taken for a Drive
Robbed and Murdered.

CALCUTTA, May 26.
The Alipore district Police have offered a reward of Rs. 1000 for the arrest of a man named Gangaram who has absconded after murdering a woman of Chakraparia, Bhowanipore. It is reported that the accused took the woman out for a drive in a motor car and after robbing her of a pair of bracelets stabbed her to death in a secluded spot in Nagtola Road in Ballygunge.

The Boom in Jute Trade.
Dangerous Point Reached.

CALCUTTA, May 27.
Discussing the present boom in jute mill shares the "Capital" suggests the possibility that the point of safety is being approached and may be passed. Considering the ups and downs of the industry the investors should look for an eight percent dividend and buy on that basis. Shares in the region of Rs. 500 require 40 percent dividend. Our own view is that the present prices in many cases are quite high enough and in some instances dangerously high. There is already a talk in Dundee of inquiries for machinery for new mills and extensions. History repeats itself. Regarding German jute industry the same paper writes:—Reports from German textile centres state that it produces in all branches of industry anticipate long period of stagnation. The nine months since the war began may be divided into three distinct parts the first that of August and September during which business was at a standstill, the second October to December placing of large Government contracts induced a state of great activity and last period since December which had been characterised by steady falling off in activity. Most military contracts have now been executed and the new ones coming forward are totally insufficient to maintain anything like activity which prevailed during the final quarter of 1914. It is admitted that there is no chance whatever of revival in ordinary domestic demand under the existing conditions and of course export trade absence of which under the pressure of military orders has not been noticed so much is quite out of question.

Textilose as Substitute for Jute.

With reference to rumours that the Germans are using textilose largely as substitute for jute the "Capital" writes:—If German jute mills are standing after the war the Germans will probably resume manufacture of bags so long as jute is the cheapest fibre. Great rice in the price of raw material during the two years before the war had driven the mill owners to consider the question of textilose and other substitutes but we doubt if the manufacture will be at once begun for labour will have been disposed and the German manufacturer Mr. Max Bahr who was out here some little time ago said that if he shut down his Mills it would take him two years to get together full labour supply when he reopened them.

BURMA.

A Fire in Mandalay
25 Stalls Burnt.

RANGOON, May 26.
A fire which occurred in Mandalay Bazar last night destroyed twenty five stalls in the southern portion. The damage is estimated at Rs. 15,000 to building and about a similar amount which is the property of stall holders. The building was not insured as the Municipal Commissioners at their meeting recently decided not to renew insurance though invited by the local Government to reconsider their decision.

Graham Elsey.

Charges to be Framed Against the Accused.

RANGOON, May 26.
At the close of the Prosecution Counsel's address this afternoon in the case of J and F Graham and C. V. H. C. Elsey, the District Magistrate said he was of opinion that a "Prima facie" case against the accused was made out and that the charges would be framed to-morrow.

UNITED PROVINCES.

Appeal of the Cavalry Sowar.

ALLAHABAD, May 26.
Mr. Justice Radhakrishnan and Mr. Justice Piggot delivered judgment in the Allahabad High Court allowing appeals of the Cavalry Sowar who had been sentenced to death by the Sessions Judge of Meerut in connection with the alleged murder of a Patwari. Six men were all acquitted.

TELEGRAMS.

BOMBAY

Passport Regulations at Marseilles.

BOMBAY, May 24.

The Bombay Government notifies that the following passport regulations are now in force at Marseilles:—(1) British passengers arriving at Marseilles by sea are no longer required to produce the French Consular passport but they will not be allowed to land if unprovided with the British passport or passes bearing the Visa of a French Consular Officer. (2) Passport will be examined at the Gangway by an officer of the French special harbour police and stamped by that Officer "Good for landing in France". (3) This Visa enables the passengers going to England to travel as far as Paris but not beyond or to any frontier department. (4) The French Prefectural Passports are no longer required by the British subjects leaving France, but the passengers landing at Marseilles with the intention of going through France to the north coast "en route" for England must obtain the Visa of the Prefecture (Civil Governor) at Marseilles for permission to leave France. (5) The Visa of the Prefecture at Marseilles is given on sight of the Visa of the British Consulate General. (6) To obtain this Visa an application form provided by the Consulate and distributed by Messrs. Cooks, Coxs, Grindlays and King's Interpreters on board the incoming steamers, must be filled up and presented by the applicant at the Consulate General. (7) The Consular Office is at No. 8, Rue Des Princes, Ground floor, opposite to the Bank of France and close to the Prefecture. Passports can be issued from 9-30 A. M. to 12-30 P. M. and from 3 P. M. to 5 P. M. on week days and if necessary from 10 A. M. till noon on Sunday. (8) All applications for passports, Passes and Visa must be made on forms provided by the Consulate General for the purpose. (9) Personal attendance of the applicant is necessary. (10) Servants and children over fifteen cannot be included in a passport. They must apply for a special passport at the Consulate General. (11) No passport issued prior to the 6th of August is valid. All passports and passes must bear the Photograph of the holders. (12) Duplicate Photos must be handed in if photos have not been previously affixed to passports or Passes. (13) The Government charge for a Consular Visa is two shillings gold value or two francs fifty five centimes in currency. (14) The fee for a pass is five shillings or six francs forty centimes, five shillings extra on Sundays. (15) Passports and Visa are not valid for the zone of the armies.

PUNJAB.

A Dacoit Sentenced to 5 Years.

MULTAN, May 26.
In the Kot Wisayawala dacoity case to-day the Special Tribunal sentenced Pulaman to five years rigorous imprisonment including three months solitary confinement. The Tribunal then commenced the Basti Bahai case from Jhang.

Weather Report.

SIMLA, May 27.
Rain has fallen on in Tenasserim, Assam and North Bengal. A few falls took place in the peninsula. Chief amounts are:—Tavoy and Moulmein 1 inch, Cherrapunji 16, Dhubri 5, Dibrugarh, Sibsagar and Silchar 3, Dinajpur 1 and Trivandrum 6. There are indications on Malabar coast that unsettled weather is appearing over South Arabian Sea which may be associated with a preliminary advance of the monsoon.

FORECAST:—No great change in distribution of rainfall.

LATEST TELEGRAMS.

[REUTER.]

The Paris Communique.

LONDON, May 26.
PARIS.—A communique says their recent checks have driven the Germans to very violent action and furious fighting which occurred yesterday evening. The French troops showed magnificent courage and tenacity and maintained every gain. The Germans repeatedly and furiously counter-attacked at Angress and also carried out most intense bombardments. The French occupied almost all the low lying ground in the region of Dusal. The Germans violently but abortively counter-attacked. The French troops however continued to advance on the crest north-eastward of Lorette and gained ground near Souchez. French aviators throughout the front have shown great activity especially in throwing heavy bombs which have been most effective.

British and Italian and Premiers exchange
Telegrams.

Mr. Asquith Congratulates Italy.

LONDON, May 27.
Mr. Asquith has telegraphed to Signor Salandra expressing the happiness of Great Britain that the long-standing friendship with Italy has ripened into more intimate relationship. He adds that the Italians have always stood for freedom, great ideals and humanity. "I know that the valour of the Italian Army and Navy will make final victory more speedy and more sure. I am proud that Italy has joined the allies." Signor Salandra has replied thanking Mr. Asquith for his noble words and assuring him that Italy wishes above all for the establishment of a future era of liberty and peace for Europe based on respect for the highest principles of Nationality. He reiterates the Anglo-Italian friendship.

New Appointment.

LONDON, May 26.
The following appointments outside the Cabinet have been made.
Postmaster General:—Mr. Herbert Samuel.
Solicitor General:—Mr. F. E. Smith.
Secretary to the Treasury:—Mr. E. S. Montagu.

TELEGRAMS.

French's Report.

Field Marshal Sir John French reports that the first army continues to make progress east of Festhubert. The territorial division last night carried a group of German trenches. Since the 16th May the first army has pierced the enemy's line on a total front of over three miles. Of this the entire hostile front line system has been captured on a front of 3200 yards and on the remaining portion the first and second line of trenches are in our possession. The total number of prisoners is eight Officers and 777 men. Ten machine guns have been captured as well as a considerable quantity of material and equipment particulars of which are not available.

మాలమాదిగల గురువగు నొక స్వామివారు

(మ కా థి ప తి)

మాలమాదిగల కొక గురువుగలడు. ఇతనికి మిరాజంలా నొక మతముగలదు. పశ్చిమహింసాస్థాన మందలకును పూజా సతారా బెల్లము మోలాపూరు ధార్వాడ అనుచునుగరముల లోను కొలాపూరుధారు మొదలు స్వదేశసంస్థానముల యందునుగాదనితనికి చాలమంది శిష్యులుగలరు. ఇతనిమీదభావు శిష్యభవరమువాదాతీతను నిర్దురాకాతివాండ్లవలన ఇతనిని పాడుచేయు వారుచున్నారు వాండ్లరును ఇతనిని నిష్పందించి 200 రూపాయలవరకు పుచ్చుకొనిరి. వారికికొక 800 లు ఇచ్చుటకు వ్రాయించుకొనిరి. పండరపురమున నొక మాలమతమును కట్టించుటకు 1000 లు కనుబాచేసి నేనా స్వామ్యును వారిచితిని గాన మికిచ్చెదనని ఇతని చేతవారుకరపత్రమును వ్రాయించు కొనిరి; వాటలచేసెనని ఇతడు 31-8-915 న సతారాజిల్లామేజిస్ట్రేటు కేసుచేసెను. ఇంతలో పండరపురము ను తమని తమ నూలు చేయబడినరు 50 నితడు వారిచేసని ఇస్తాంపూరు నలు ఇనస్పెక్టరు ఇస్తాంపూరు మేజిస్ట్రేటు ఎదుట కేసుచేసెను. ఆ మేజిస్ట్రేటు ఈ స్వామిని బామినమీద విడుదల చేయనెను. ఇతడు సతారా జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారికి అపీలు చేసెను. ఆయన అంగీకరించలేదు అందుమీదట నితడు బొంబాయి ప్రొవోక్టరు వారిపీలుచేయగా ఇతడును 200 లు ధరావతుకట్టికపోబామినమీద విడుదలచేయువలయుననియును ఇస్తాంపూరు మేజిస్ట్రేటుగారి కోర్టులోనుండి కేసు సతారాజిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి కోర్టుకు మార్చబడవలయుననియును ప్రొవోక్టరు వారాజ్ఞపించిరి.

ఉపదేశక మహావిద్యాలయము.

కాకినగరము.

శ్రీభారతభర్య మహామండలివారు బహుకాలమునుండి ప్రయత్నించి నేటికి స్థిరమగురీతిని కాకినగరమున నుపదేశక మహావిద్యాలయము నేర్పరచి దేశమునకుగల గొప్పబోటును తీర్చిరి. దేశముదన్ని భాగములనుండియు విద్యార్థులు వచ్చుచున్నారు ఈవిద్యాలయమున రెండుకాలమున్నది ఒకకాలయందు మతబోధకులను సిద్ధముచేయుదురు. రెండవకాలయందు పూర్వమును సాంప్రదాయమున సారముగ హిందూమత ధర్మములను బోధించెదరు. విద్యార్థులకు నెలకు 5 మొదలు 15 రూపాయలవరకును విద్యార్థి కేతన మొసంగుదురు. మహామండలివారి యుద్దేశములను లోకమున బోధించుట యందు తమ జీవితమును గడుపవలెనని సాధుప్రభులు బ్రహ్మచారుల జనుగాడ కలయువాని స్పృహని యొసంగి పోషించెదరు. ఈ పాఠశాలలో చేరగోరు విద్యార్థులు సుస్కృత భాష యందు పరిజ్ఞేయము కలిగియుండవలెను. వట్టవరీక్ష నిచ్చిన వారును పరిధమకాస్త్రపరీక్ష నిచ్చినవారునుగాడ నీ పాఠశాలలో హిందూమత ధర్మముల సభ్యసింపవచ్చునని యొక రమ్యరవాచార పత్రికకు వ్రాసిరి.

వైస్రాయల వ్యయము.

ఒక నైకున కొకరోజు 8 పిల్లలకు 5 పెన్సులు వ్యయమును ఇండ్లాండు ప్యాక్స్ 5 రూపాయలలో 10,000,000 మంది నైకులు యుద్ధము చేయుచున్నారు. జర్మనీ ఆస్ట్రీయా దేశములలో 10,000,000 మంది పోరుచున్నారు గాన వీరికి దినమునకు 8,820,000 పానులు వ్యయముచున్నది. బెల్జియము నెదర్లాండ్ లు జపాను సేలకు దినమునకు 4,000,000 పానులు వ్యయముచున్నది. మొత్తము దినమునకు 9,200,000 పానులు వ్యయముచున్నది. యుద్ధామరంభమొకటి మొదటి 8 నెలలకును 2,200,000,000 పానులు వ్యయమైనది. పనిపాటుల పోవుట మున్నగు నితర వ్యయములతో కలిసి ఇప్పటికి 5,867,000,000 పానులు వ్యయమైనది. 21 వ జ్యూలైవరకును యుద్ధము సాగించినచో 9,147,900,000 పానులు వ్యయమగునని మార్చి 16 వ తేదీని ఎడ్వర్డు కార్మండుగారు వ్రాసిరి. (అమృతభాషాను క్రితక)

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GREAT BRITAIN.

The New Cabinet.

Official Announcement.

LONDON, May 25.
The Press Bureau announces that the King has approved of the following Cabinet:—

Premier and First Lord of the Treasury.—Mr. Asquith.
Minister without portfolio.—Lord Lansdowne.
Lord Chancellor.—Sir Stanley Buckmaster.
President of Council.—Lord Crewe.
Lord Privy Seal.—Lord Curzon.
Chancellor of Exchequer.—Mr. McKenna.
Home Secretary.—Sir John Simon.
Foreign Secretary.—Sir Edward Grey.
Colonial Secretary.—Mr. Bonar Law.
Secretary for India.—Mr. Chamberlain.
Secretary for War.—Lord Kitchener.
Minister of Munitions.—Mr. Lloyd George.
First Lord of the Admiralty.—Mr. Balfour.
President of the Board of Trade.—Mr. Runciman.
President of Local Government Board.—Mr. Long.
Chancellor of the Duchy of Lancaster.—Mr. Churchill.
Chief Secretary for Ireland.—Mr. Birrell.
Secretary for Scotland.—Mr. McKinnon Wood.
President, Board of Agriculture.—Lord Selborne.
First Commissioner of Works.—Mr. Harcourt.
President Board of Education.—Mr. Henderson.
Attorney-General.—Sir Edward Carson.
Mr. Redmond was offered a place but was unable to accept.

A Ministry of Munitions.

Mr. Lloyd George Minister.

LONDON, May 25.
The Press Bureau announces that the Premier has decided to create a Ministry of Munitions, and that Mr. Lloyd George, during his temporary direction of this department, will vacate the Exchequer.

Mr. Henderson in the Cabinet.

It is understood that Mr. Henderson will assist the Government on Labour questions especially arising out of the war.

Irish Nationalists Meeting

Mr. Redmond's Refusal of Office Approved.

LONDON, May 26.
A meeting of the Nationalist party in Dublin approved Mr. Redmond's refusal to accept office, as it was convinced that the old Irish policy of independence should be continued till an Irish Government actually controlled every inch of Irish soil.

Hearty Co-operation with Government Resolved.

A resolution was adopted accepting Mr. Asquith's declaration that reconstruction of the Ministry is solely for the purpose of war, and assuring him of the hearty co-operation of nationalists.

The First Sea Lord

ALLAHABAD, May 26.
The "Pioneer's" special cable from London says:—It is now generally believed that Lord Fisher will not resume the position of First Sea Lord. Admiral Sir A. K. Wilson, who is officiating, may be confirmed or Admiral Sir H. B. Jackson may possibly be appointed.

The New Cabinet Formed.

LONDON, May 26.
The Cabinet has on the whole been favourably received but the Liberals denounce the inclusion of Sir Edward Carson and surprise is expressed that Mr. Lloyd George has left the Exchequer. It is declared that his absence is only temporary and he will remain in touch with Mr. McKenna.

The Post Master General's Appointment.

LONDON, May 26.
It is stated that the Office of the Post Master General was kept open for Mr. Redmond but the Dublin Party's decision makes his refusal final.

Lord Haldane Honoured.

LONDON, May 26.
The King has conferred the Order of Merit on Lord Haldane.

Enlistment of Bombardier Wells.

LONDON, May 26.
Bombardier (the famous puglist) Wells has enlisted in the Welsh Regiment.

German Attack With Asphyxiating Gas.

Portions of British Lines Lost.

LONDON, May 26.
Field Marshal French reports that some portions of our line east of Ypres were lost owing to the enemy's attack with gas and have not yet been recovered. The amount of gas used was the greatest hitherto. It was emitted from cylinders for 4½ hours over a front of five miles. Simultaneously our line was bombarded with

TELEGRAMS.

asphyxiating shells, and the gas cloud in some places was forty feet high.

Portions of our line remained intact through-out and our men demonstrated that, with due precautions, this form of attack can be defeated.

Dyestuffs of enemy Origin.

Licences not to be issued.

LONDON, May 26.

The Board of Trade have decided to revoke the existing licenses for importation of dyestuffs of enemy origin and to refuse to issue any further licenses, as attempts are being made by the German authorities to secure, in return for dyestuffs commodities of military value, of which there is a shortage in Germany.

FRANCE.

Important French Progress.

LONDON, May 26.

PARIS.—The evening communique says North of Arras our attacks to-day realised important progress. We captured the salient of a large enemy work and stormed another work north-west of Angres. We carried a trench one kilometre long further south to the east of the Aix-Noulette-Souchez road.

RUSSIA.

The German Attack in Galicia.

ALLAHABAD, May 26.

The "Pioneer's" London correspondent cables:—Petrograd correspondents are all dwelling on the wedge-like character of the German attack in Galicia indicated on the 18th instant. The belief prevails that it has been found impossible to keep such a force on such a narrow front fully supplied.

The Kaiser and General Hindenburg.

The "Daily News" Petrograd correspondent states that the Kaiser went westward in the deepest dejection. General von Hindenburg warned him that plans for a terrific blow on the short front was good on paper, but that the Russians were likely to frustrate and entangle the troops for weeks. All the German reserves are now going to Southern Poland to resist the Russian advance.

The Russian Advance.

The "Morning Post's" Petrograd correspondent says that the Galician wedge is sending divisions across the Vistula. The Russians are advancing between the Vistula and the San, and the Germans on the right bank of the San are believed at Petrograd to be endangered.

Russian Official Report.

Enemy's Repeated Attacks Scattered.

LONDON, May 26.

PETROGRAD.—It is officially announced that the desperate battle in Galicia was renewed on 24th instant on both banks of the San and in front of Jaroslav and Przemyśl. Repeated enemy's attacks in front of Gussakove and Krukenitz were scattered by artillery.

ITALY.

An Italian Victory.

Hundreds of Austrian Alpine Troops Captured.

LONDON, May 26.

A message to the "Times" from Campozolagna says that an action took place on the 24th instant at Coldetone, twenty miles east of Tirano. The Italians repulsed the Austrians, who had apparently entered Italy, and captured several hundred Austrian Alpine troops.

Concentration of Troops on Frontier.

LONDON, May 25.

Telegrams indicate a concentration of troops in the valley of the Adige river on both the Rivoli and Trent sides of the frontier. The heaviest German artillery is reported there. The Italian outposts were shelled yesterday, but did not reply.

Enemy Troops on Frontier of no Military Value.

LONDON, May 25.

The "Daily Telegraph's" correspondent on the station frontier is informed that the enemy troops thereabouts are without military value, and badly equipped. The enemy will need to draw men from other fronts.—("Civil and Military Gazette's" cable.)

Austrians Bombardment of the Open Town of Barletta.

LONDON, May 26.

Great indignation is felt over the announcement that the Austrian destroyer which bombarded the open town of Barletta flew the British flag.

TELEGRAMS.

The First Austrian Aerial Attack.

LONDON, May 26.

VENICE.—The first aerial attack was a complete fiasco. Three or four people were slightly injured and a few windows were broken a couple of holes were made in the ground. The population rushed into the streets to watch the aeroplanes and cheer the anti-aircraft soldiers.

An Italian Bulletin.

LONDON, May 26.

ROME.—A communique from the Trentino frontier says:—The Italians advanced two to four miles, occupying passes and heights and taking some prisoners. We occupied all the frontier passes in Cadore. The Austrian medium artillery cannonaded abortively. We stormed with bayonet the Valimfero pass.

Italian columns on the Trieste front continued to advance successfully and consolidated positions on the heights. The Austrian artillery perpetrated another useless bombardment. Our offensive, in order to reach lower Sonzao continue everywhere. The enemy is retreating and destroying bridges.

The American steamer "Nebraskan" of four thousand tons, from Liverpool, was torpedoed off Browhead this morning. She wirelessed for help. The crew were taken off in boats standing by. The weather was calm.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

War Cable to the Viceroy.

Austria Begins the War.

SIMLA, May 26.

The following telegram has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State dated 25th May:—The first act of war between Austria and Italy took place yesterday early in the morning. Austrian aircraft attempted to attack the arsenal at Venice but was successfully driven off by the Italian air fleet. Simultaneous attacks at other points down the Adriatic Coast including Ravenna and Ancona were similarly repulsed. From Vienna skirmishes on Austro-Italian Frontier are reported. Italians made a successful raid on the Austrian Island of Porto Buso and sank some enemy ships.

The Great German Offensive Against Russia Subsiding.

The great German offensive against Russians has evidently spent itself for a moment and the Russian official report says that the Russians have by counter-attacks forced the enemy gradually to pass to the defensive on almost the whole front except a few points where the enemy unsuccessfully attempted to attack. The Russians on 22nd May opened the offensive along the left bank of the Dniester which was developed on the 23rd May with great success notwithstanding the enemy's counter attacks and several villages were captured from the enemy.

In the east of Ypres the Germans under cover of poisonous gas and asphyxiating shells forced our troops to evacuate some of their trenches and our line was penetrated in one or two places but fighting is still in progress and a portion of the original line has already been retaken. The Germans also used poisonous gas against the French position, north of Ypres but attacks made under cover of it failed. In the District north of Arras fighting of extreme violence continued and the French attach great importance to their success in carrying the heights of Lorette.

A Telegram from England.

SIMLA, May 26.

The following has been received in Simla from England:—

The "Daily Telegraph's" Petrograd correspondent says in leading military circles it is considered that the blows of the Austro-Germans have lost much of their energy and are now those of tired if not exhausted men. From statement to Reuter's agency by well informed Russians it appears that Russians were temporarily short of ammunition but that defect is now made good. In the Baltic provinces the Russians continue to make progress against the Germans.

Bengalee Suspects Interned.

CALCUTTA, May 26.

Satyendra Nath Sen who returned from California last October and was recently sent to Lahore has now been interned in the Alipore Jail. Several other Bengalis including one from Rewah and four from Chaudernagore have also been interned in various jails.

CALCUTTA.

The Cooch Behar Jewels Recovered.

CALCUTTA, May 26.

The Superintendent of Police, Cooch Behar states that all the Maharani's jewellery stolen from the palace has been recovered except the diamond ring to the value of 60,000 rupees and five sovereigns.

A Suspect Ordered to Leave his Place.

CALCUTTA, May 27.

Another political suspect has been reported and the Defence of India Act. The District Magistrate, Dacca has ordered Sitanath Das a B.A. Class student of Scottish Churches College, Calcutta, to leave his native village in Narainganj for Gaibanda in Rangpur Dist. Sitanath is a political suspect. He was an accused in Rajendrapur train dacoity case but was discharged.

జూబులు

విలేఖకులకు నూచన.

ఆంధ్రంగి సంగీత పథి:— దీని వివరము తెలియలేదు. తెలిసినది ప్రకటించబడినది. ఇది సుప్రసిద్ధ విద్యుత్తుగా కనబడదు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కొకవిన్నపము ఇది ప్రకటించక బాటుకి చింతించుచున్నాము. సంపాదకుడు.

సాంకేతికలిపి విద్యార్థి వేదనము.

సంకేతనివారణము.

సంకేతనివారి వాంఛములను నేర్చుకొనుటకు సుదీర్ఘమైన వారి కొకటి మొత్తముగా 10) 10 మించకుండా విద్యార్థి వేదన ముద్రాపాతమును సంకేతనివారి 20-5-15 తేదీల ఆంధ్రప్రదేశ్ లో నేను లిఖించి వ్యాసమునై గలిగిన రాధా సంకేతములను పూర్వ సత్యవారాహముగా మే 24 తారీఖున పత్రికలో ప్రచురించితి. వారి కీర్తివిధమున సంకేత నివారణము చేసెదను.

1 ప్రశ్న. ఆంధ్ర సంకేతాక్షరలేఖకుడు 2 ఫారము లైక నిర్దేశ విద్య నేర్చుకొనుటకు తెలుసుకు?

ఉ. చరిత్రము, భూగోళము, ప్రకృతి శాస్త్రములు మొదలగునవి యాంగ్లేయభాషలో నుండి, ఆంగ్లేయ భాషలలో జనునవారికి తెలియకుట మంచి యవకాశము లేకపోవుటచే, వారి కట్టి శాస్త్రములందు భాష నమున్ను ప్రస్తుతము నాగర కాగ్ర కాగ్ర కర పోచిన దేశములను నుండి యట్టి దేశములయొక్క ప్రకృతినికలుగని వారికి తెలియవు. అట్టివారు తేలికగా నుండునెడల నుపవాదములను జక్కగా గమనింపలేని వారలందు.

2. ప్రశ్న. అట్టివారికి జీవనమెట్లు?

ఉ. ఈవిద్యార్థి వేదనము నేను స్వయముగా నివ్వనది గాని యొక సభవారిచ్చు దికాదు. ఆంగ్లేయభాషాభివృద్ధి కొరకై యుద్దేశించబడినది. ఆ యుద్దేశమునకు దోడ్పడ నిచ్చుట వారే యీ వేదనమునందలి, నిధులలో నుపవాదముల బ్రతికలకు బంపి దానివలన జీవించుచు, దేశసేవజేయవలయును.

విజయవారి భావనాచార్యులు.

II

ఆంధ్రసభలు.

ఆయా. ఈనెల 20 దిని నెల్లూరు ఆంధ్రసభలను గురించి యొకరు వ్రాసినలేఖలో నెల్లూరులో జరిగిన ఆంధ్రసభలకు "సుప్రసిద్ధ వ్యాఖ్యానములుగాని, నాయకులవదినవారుగాని, ముఖము ఇక్కడ జరుగనున్న రాష్ట్రీయమునకు సభకు తగిన యేర్పాట్లు చేయవలసియుండు కారణముచేత రాజులరైరి. అని యును, రెడ్డిప్రముఖులు, పురజులు విద్యార్థులు మున్నగువారినేకమంది వచ్చియుండినందు, వ్రాసిన వానికి నొక నెల్లూరు పూర్వ కిందిపదమును బంపి యున్నాడు.

"అట్టి వ్రాతలకు కడంగుట ఇచ్చట జరిగిన మూడుసభలకును ఎన్నియో పనుల విడిచి యొకను ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వచ్చిన వారి నిరూపించి పనులకు అరును. అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిన ఒంగోలు వేంకట రంగయ్యగారిగూడ అనాదరణ బుద్ధితో అచిన్యమగును." అ. వ్రాసిరి అచ్చటికి విచ్చేసిన పావులలో అగ్రాసనాధిపతియగు గుమ్మడూరి వేంకటరంగ రావుగారు, నెరవనీయులగు ఆయంబర్ల కృష్ణరావుగారు యానాదిరెడ్డిగారు, నూమిడిపూడి వేంకట రంగయ్యగారు, బెజవాడ పట్టాభిరామిరెడ్డిగారు మున్నగువారు నాయకులు కాగా? ఇతరుల కుండుమాత్రము విద్యార్థులుగాని సంఘము లో గౌరవముగాని వీరికి లేకపోయెనా? వ్యాఖ్యానములే నాయకత్వమున కట్టిలా? తక్కినవారి విషయములలో నెంత శ్రద్ధపుచ్చుకొనినో అంతకన్న ను మెచ్చునై వైవాస పుచ్చుకొనినవారు. మిగిలినవారి తంతమాత్రము నాయకులలో నీరును అంతమాత్రము నాయకులే.

సభకు వచ్చినవారిలో విశేషముగ పావులను విద్యార్థులును ఉండిరి. పావులకుండుట ధర్మమే. వారికొకకే గదా సభలు జరిగినవి. వారి అభిప్రాయములే గదా కొరబడినవి. వాకుండక నిర్దేశము. ఇకవిద్యార్థులను ఆసభయందు బెడక పాలైన సుందరుని నాకుతోచదు ఉండినవారు ప్రసంగించినది లేదు. వారి అభిప్రాయములకు గమనించినది లేదు.

ఇట్లుండ సభకేల ప్రాతినిధ్యము సంఘటింపదో తెలియరాదు." నెల్లూరు పావులు.

III

తాటిపాక బాలికాపాఠశాల.

ఆయా. ఈ గ్రామములో చాలకాలము కిందట బోద్దవారిచే స్థాపించబడిన బాలికాపాఠశాల పాఠశాలయొక్క కలగ. అందు సుమారు 200 కందలు పిల్లలు ప్రతినెలమును విద్యగరమయ్యును. క్రమముగా బాలికలసంఖ్య అభివృద్ధి జేచుచుండెను. అందువలన ఈ పురవాసులు ఈనెల 19 తేదీని సమావేశమైరి. అందులో మ-రా-రాజు:—

1 కొచ్చర్లకోట రామరాజు పంతులుగారు, 2 చిన్న సుందర శివరావు పంతులుగారు, 3. నందూరి నరసింహం పంతులుగారు, 4. చిన్న వెంకట్రామయ్య పంతులుగారు, 5. తెలికిచెర్ల సుబ్బారామయ్యగారు, 6. కొమ్మజోమ్యల అయ్యగారు, 7. కొచ్చర్లకోట వెంకట్రామయ్య పంతులుగారు, 8. తాటిపాక వెంకట్రామయ్యరాయగారు, 9. మంత్రి ప్రగడ పల్లంరాజు పంతులుగారు నేటిపు డాక్టరుగారు సా. తాటిపాక, 10. తెలికిచెర్ల రామనాథ శాస్త్రిగారు, కలయి రాజు సభ నలంకరించిరి.

2. చిన్న సుందర వివరములు, ప్రాప్తయిటలను, గామనిరసభకు వెసిడెంటు అయిన కొచ్చర్లకోట రామ రాజుపంతులుగారు సభ కగ్రాసనాధిపతిగా నెన్నుకొనబడిరి. వీరు బాలికలకు విద్యార్థినింప కార్యమునకు పండ్లొకసం వత్సరములు దాటికపోయితి తల్లితండ్రిలు తమతమ బాలికలను స్కూలు కంపుటకు సంకొచ్చింతురనియు; ఈయూరియందు బాలికలసంఖ్య నెక్కుడగుటచేత ప్రత్యేక బాలికాపాఠశాల యవసరమని చెప్పి తదుపరి కర్ఫులు యునునది ఒక బాలికాపాఠశాల స్థాపించుటకు తీర్మానించబడినది. అదలికప్పులు సభ్యులు తమతామకు వహించెదమని తమ యంగీకారమును మాపిరి. అగ్రాసనాధిపతిగారు తమ విశేష స్థలములో స్కూలు యందుకుటకు నొకచానడి వేయించి ఇట్లయియు ప్రతినెల మును ఒకగంటకాలము బాలికలకు సంగీతము నేర్పెదమని యు బాధ్యము చేసిరి. చిన్న సుందర శివరావుపంతులుగారు, అల్లికపాక వగైరాలకు కావలసినపాములను సమయిచేసెదమని నుడిచిరి.

3. ఈకోటకు 10 గిగురుబాలికలతో పాఠశాల ప్రతిష్ఠించబడెను. బాలికలకు మిత్రముగలరాజు పంచిపెట్టబడెను. అంతకు కరతాళధ్వనలతో సభ ముగిసెను.

సంతోషముతో జేసిన ఈ చిన్న మొలక అభివృద్ధి జేసి త్వరలో వృక్షమగుచుగాక. కపిల. లక్ష్మీనారాయణ

IV

ఒకమరణము.

ఆయా. చెడ్డకన్నుల మంచియే చెడ్డకన్నము బ్రదికి గొప్పరు దొనరించుబాధకన్న చచ్చిపోకముం గుండించు సజ్జనుడు గాలకాలముతనగుణగర్భణకలన ఎవ్వారు ఉన్నవాడెన మొగముజటిలించుకొనియెటుల గక తనసౌమ్యతకుఁగఁగత కలిగింపలేదో, ఏవారివృద్ధమును పరిపూర్ణ సుధావంధమునలె అజుతతోజుకులేక ప్రాణిహింసకుఁ జోటిబొట్టుకుండెదో, ఎన్నోనోటఁ బరమేశ్వరములు రావోపమి భామలోపమునమాత్రము గాంచదయ్యెదో, ఎరరిమాపునదా ప్రసన్నమై వెన్నెలలేరింపకుకొక్కాయము బాటుయండెదో పరిమితసంఖ్యాకగుణియైన నేమి? ఇట్టివారి మరణముననుగా లోకము నుడికింపకపోదకుట నిర్వివాదాంశము.

క్రొత్త రీతిని అనుసరించి చెయ్యబడినది. కామినియా ఆయిర్. రీతి పద్ధతి.

ఏ స్త్రీలకు తమ వెంట్రుకలు సుందరముగా ఉండుకోవలెనని, రాలిపోవుటమానకలె నిన, బజారులో దొరకెడు నూనెలకు వాడకూడదు. ఎందుకనె వెంట్రుకలు యేకారణము కల్ల రాలిపోవుచున్నవో అది తెలియనివారికి తయారుచేయుచున్నాడు. ఈరంగతి స్త్రీలు అలాగించినవలయును. ఈ కామినియానూ నె మూలకలనాంధి నూరిక సంకోధనప్రకారము తయారుచేయబడియున్నది. ఈనూనె వెంట్రుకలనుగాల్చు పురుగులను నశింపజేయును. దాని వలన వెంట్రుకలు రాలక తిరిగి పెరుగుచుండును. ఈనూనె వెంట్రుకలకు పలుకుతె నన్నుగ చేసి మెదడును చల్లగానుండుచున్నది. ఈనూనె విద్యార్థులకు ఒక వరదూకమియున్నది. ఊరుపేర తెలియని యెటువంటి పల్లెటూరునానికినూడ కామినియా తెలము తెలిసియోయున్నది దానిని తెలియనివాడొక్కడైనా లేడు. అది వెంట్రుకలకు నిగనిగలాడునట్టి సహజమునని రల్ల మెటులగు కలిగించి కిరన్నులకు చువవట్టిచి మెడటికి క్రొతసాంపునూర్చి మిక్కిలి యింపము నువాసన మిక్కుముగా గలిగి యుండును. ఇదిఅన్నిటికంటె ఎక్కువమునుబంబట్టి మెదడునందు ఒక బంగారుపతకమును, అలహాబాదు కన్నులదర్శనముం ఒకయోగ్యతా పత్రికయు నొసంగియున్నాడు. మఱియు మేనుకొనికయే వేలకొలది యోగ్యతా సాక్ష్యములు మాకు కచ్చుచున్నవి. కామినియా తెలముయొక్క గుణమును పరీక్షించుటకు అరణాస్తాంపు మంజుషెడదు ఒకసారికి ఉపయోగింపదగినంతమాత్రముగ ఒకబుడ్డి తెలము ఇవానుగా పంపించును. వెల నీసా. 11-12 గూ. 1.0-0 యాదునీసాలకు రూ. 2.10-0 చి. పి. ఖర్చులు వేరు.

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెని, నూరు నువంగి (పూర్వ చిల్లరగు గామములో కొరకను.) డ్రగ్గిస్తు. 4-5 ఇమిన్స్, వెం. 158 అలాగ నీయే, బొంబాయి.

కాలవెద్దబుర్రెగారు— అబ్బయ్యనూ, రెడ్డిమన్ను నూ, గారన్ననూ ఉబ్బుకొన్నట్లుయితే ఈ వెద్దమనిషిగురించిన పాటివిమర్శమును గాఢ గుణగణనమును జడవరులచేకొందురుగాక. ఈసచ్చిలుండు మా పొద్దటూరు తాలూకావెద్ద జొన్నవరము గ్రామమున గాపురము, గ్రామయోగ్యతకనుగుణముగ జరిగించిన మంచిపనులకల్ల సమాకారమునకన్న నీయ దాంభివనివిషయమున 'చేసినమహాత్మ్యమిద్ది' యనివేలు తెట్టిమాపక పోయినంత నొకలోపముగాదు. ఒకింతకలవాడు గానుండియు నీరుండలములలో నిరంతరముగండంటూలుపడుచున్న మా రెడ్డయందీ నిర్వికారుడైపిట్టికిని మామ్యుడయట తప్పనిసరి. ఈసంతానవంతునికిప్పటికి దాదాపు ఏబదిసంవత్సరములుండవచ్చును. కళ్యాణమనియొక స్త్రీకము ఇయనకునలె కష్టత్రణభాధకుడై ప్రాచ్యుగామియును నీయబాకెత్తును మరణమునకు ఆ బాలగోపాల ముక్తధారావిరుగుకపోని యొక్క పురవాసులుగాక వివేకలనముగల మామలమెల్లను, గుణగత్తు పాతమున వాద్దొప్పుకమును సమస్తవిరుధలోకమును సానుభూతిని గలంబుమనముట ధర్మకబద్ధము.

బాలకవి. కసిరెడ్డి - వెంకటసుబ్బారెడ్డి.

V శ్రీలక్ష్మీ వేంకటేశ్వర దీక్షాదాస పుస్తక భాండాగారము.

ఆయా. సర్వభక్త సమాశ్రయంలై సర్వజనసంక్షామమునలై శ్రీవేంకటేశ్వర పాలితంలై వెలయు తిరుపతి పురవరయున నొక్క పుస్తక భాండాగారమైనను తేమి జులించి యాంధ్రాం గ్లేయభాషాపాండితిని పేరు వెంపుగడిచి కీర్తిశేఖరులయిన రాజశ్రీ శే చొంగయ్యలిపి, గారు దీక్షాదాససమాజకార్య దర్శుల సాయముచే శ్రీవేంకటేశ్వర సంద్యవాగతు లగు పాంథులకును, పావులకును ననుభూలమె గామంకుటకై యంగడి వీధిని స్వచ్ఛమై మొందుపంపించి 1906 సంవత్సరమున కొ గ్రంథరాజులతోడను కొన్ని పత్రికలతోడను పుస్తక డాగారును వ్రాసామయితో సంస్థాపించిరి. ఆసమాజము ఒత్తు తుపాకరుభాతి వైమదిక ప్రకృత్యమై యెల్లవారికి కన్నులపండువుగ క్రకణానందముగ మనోహరముగ ఇంపుబాం పివోక పాంపు సంపాదించుచుండెను. శ్రీయాంబీ 2 హు విఘ్నాని యనువాగ్యోక్తిపాల్లునోవునా? పురజనులదురదృష్ట వశమున గాబోలు పంతులుగారు ఇహమయ్యెజించిరి. ప. ము నధిష్ఠించిరి. సమాజమునకుకృష్ణపక్ష వాసరములా సన్న మాయెను. గాధాధికారములనుకొనియెను పుస్తకములవృద్ధ్యములయ్యెను. పత్రికలకుపత్రములకుంబంబెను. కి వాటములుబంధించబడియెను. అంతకు నాగ్యమామ భవమందియగాను పురాణ క్రకణాలయముగాను నుపయోగించబడియెను. అట్టి అవి చేయనూడని పనులని నా మతముగాదుగాని సమాజాధ్యక్షు లాదేశం చిన గుడికి భంగమువాటిల్లించని వచింపుచున్నాడను. అంత కొండొక కాలమునకు తత్త్వసూత్రాధ్యక్షపదవి తిరుమలనెట్టి గోవిందస్వామిరెడ్డిగారు స్వీకరించిరి. సుమారు 3000 గ్రంథములు సంపాదించిరి. ఇవి ననేక గ్రంథముల సమూహము నున్నాడు; సమూహములకు. వీరున్న వచున్నలై నను బుద్ధిని వెద్దలబోయెదరు. కార్యమాము, శ్రీమంతులు, అగుట సమాజము అచికాలముననే ప్రకృతికి రాగలను. ఈసభ్యు శేటెటన్న దాసముజేసియు నెల్లర కృష్ణాంకుర బాగులగుచున్నాడు. శ్రీ గంగాధరాచార్యులు.

